

**Budapest XVI. kerületi
Gyerekkuckó Óvoda
OM:034623**

1165 Budapest, Centenárium sétány 3.

TELEPHELYEK

1162 Budapest Hermina út 66-68.

1162 Budapest Hársfa u. 54-56.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

MOZGÁS ÉS KOMMUNIKÁCIÓ A KÖRNYEZETTUDATOSSÁG TÜKRÉBEN

Az óvodai pedagógiai program törvényi és jogszabályi háttere:

1. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi. CXCV. törvény
2. Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII. 17.) korm. rendelet
Hatályos:2025.04.22.
3. A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
4. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet
5. A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023.évi LVII. törvény végrehajtásáról 401/2023 (VIII.30.) Korm.rendelet.

Készítette: A Budapest XVI. kerületi Gyerekkuckó Óvoda
igazgatója a nevelőtestület bevonásával.

Jóváhagyta:
Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat Képviselőtestülete
nevében Kovács Péter Polgármester

Budapest, 2025. június 23.

TARTALOM

1. Intézményünk adatai	3
2. A MI ÓVODÁNK.....	4
3. KÜLDETÉSNYILATKOZAT.....	6
4. ÓVODAKÉP, GYERMEKKÉP, INTERKULTÚRÁLIS NEVELÉS.....	7
4.1. ÓVODAKÉP.....	8
4.2. GYERMEKKÉP	10
4.3. INTERKULTÚRÁLIS NEVELÉS	11
5. AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI.....	12
6. SZEMÉLYI FELTÉTELEK	14
6.1. A DAJKÁK KONKRÉT FELADATAI	16
6.2. AZ Óvodapedagógus ÉS NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ALKALMAZOTTAK MUNKÁJÁNAK ÖSSZEHANGOLÁSA (DAJKA, PSZICHOLÓGUS, FEJLESZTŐ PEDAGÓGUS, PEDAGÓGIAI ASSZISZTENS).....	16
6.3. AZ IGAZGATÓ FELADATAI	17
7. TÁRGYI FELTÉTELEK.....	18
8. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	21
8.1. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	21
8.2. ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉRTÉKORIENTÁLT ÉS A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS.....	32
A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:	36
8.3. ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA .	37
8.3.1. Anyanyelvi fejlesztés az óvodai élet különböző területén	38
8.3.2. ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS	41
9. PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK KIEMELT TERÜLETEI	44
9.1. MOZGÁS.....	44
9.2. KOMMUNIKÁCIÓ.....	45
9.3. KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS	46
10. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉG FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	48
10.1 JÁTÉK	48
10.2 VERSELÉS, MESÉLÉS	51
10.3. ÉNEK, ZENE, népi JÁTÉK, TÁNC.....	54
10.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA.....	58
10.5. mindennapos MOZGÁS	62
10.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	66
10.7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	71
11. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	74
12. A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	76
13. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	79
13.1. NAPIREND	79
13.2. HETI REND.....	80
13.3. ÜTEMTERV	81
13.4. TERVEZÉS.....	81
13.5. Az ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI.....	83
14. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI.....	85
15. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE ÉS FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE	91
16. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	102

16.1. HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYEREKEK INTEGRÁLT ÓVODAI NEVELÉSE.....	102
16.2. EGÉSZSÉGNEVELÉS ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉS	103
16.3. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI, A GYEREKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	105
Érvényességi rendelkezés	110
SZÓMAGYARÁZAT.....	111
FELHASZNÁLT IRODALOM.....	112
Legitimációs záradék	113
MELLÉKLETEK.....	114

1. INTÉZMÉNYÜNK ADATAI

Budapest XVI. kerületi Gyerekkuckó Óvoda

1165 Budapest

Centenárium sétány 3.

Tel. 403-66-18

e-mail: gyerekkucko.ovoda@gamesz 16.hu

OM: 034623

Az óvodához tartozó telephelyek:

Budapest XVI. kerületi Gyerekkuckó Óvoda 1. sz. telephelye:

1162 Budapest, Hermina út 66-68.

e-mail: gyerekkucko.herminaovoda@gamesz 16.hu

Budapest XVI. kerületi Gyerekkuckó Óvoda 2. sz. telephelye:

1162 Budapest, Hársfa u. 54-56.

e-mail: gyerekkucko.harsfaovoda@gamesz 16.hu

Az óvodai csoportok száma: 11

Fenntartó

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat
1163 Budapest,
Havashalom u. 43.
Tel: 401-1523, 401-1530

2. A MI ÓVODÁNK

„A jó óvoda az, ahol nyugalom van, de nem csend és fegyelem. A jó óvoda az, ahol a legfőbb érték minden gyermek kíváncsisága, kezdeményezése, de főleg játéka, mint a nem tudatos tanulás folyamata.

A jó óvoda az, ahol a ráfigyelés, az odafigyelés, a megfigyelés a gyermeknek lehetőség, a felnőttek kötelesség. A jó óvoda természetes emberi kapcsolatokat ajánl.”

Hűvös Éva

A Budapest XVI. kerületi Gyerekkuckó Óvoda három telephelyen működik: egy öt-, egy négy-, és egy két csoportos épületben.

A hatszempontos épület vonzáskörzete lakótelep, a másik kettő családi házaskörnyezetben van. Óvodáink tágas udvarral rendelkeznek, ahol minden csoportnak külön udvarrésze van. Az udvari játékok környezetbarát anyagból készültek, folyamatosan fejlesztjük, bővítjük azokat anyagi lehetőségeinkhez mérten. Előnyben részesítjük a fűvel fedett játszóhelyeket, gondozására nagy figyelmet fordítunk. Mindhárom épület udvarán elegendő fa van, mely árnyékol, így még kellemesebbé teszi udvarunkat.

Óvodánk Madárbarát, Örökös Zöld Óvoda címmel is rendelkezünk.,

A gyermekeket a környezet szeretetére és védelmére tanítjuk. Ezt a nevelőmunkánkban komplex módon valósítjuk meg. Az udvarokra kihelyezett madáretetőkkal, odúkkal, és itatókkal csalogatjuk ide a környéken keresgélő madárkákat.

Mindhárom épület udvarán kialakítottunk konyhakerteket, sziklakertet, amit a gyerekekkel közösen ápolunk, gondozunk.

Óvodánk egy pedagógiai programmal dolgozik, melyben kiemelt jelentőséget kap a mozgás, a kommunikáció, és ami mindezt átszövi, és fontos számunkra, a gyerekek környezeti nevelése, mely a környezettudatos magatartást alapozza meg.

A gyermekeket érzelmi biztonságban neveljük, figyelembe véve, és elfogadva egyéniségüket. Feladatunk a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése, a sokoldalú személyiség fejlesztése. Az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységek a teljes nevelési időben érvényesülnek.

Munkánkat utazó gyógypedagógus, pedagógiai asszisztens, gyógypedagógus, pszichológus, logopédus és szociális munkás segíti.

Az óvodai beiratkozásnál a szülők igényeit figyelembe véve és a lehetőségeinket felmérve alakítjuk a csoportokat. Ennek tükrében van homogén-, és vegyes életkorú csoportunk is.

Minden csoportnak neve és saját szimbóluma van csakúgy, mint óvodánknak, ami erősíti a közösségi hovatartozás érzését.

A nevelésben elismerjük a család elsődlegességét, a szülőkkel való kapcsolatunkat közös játékdélutánok, kirándulások, és kézműves délutánok szervezésével próbáljuk elmélyíteni.

Hagyományaink:

- Környezettel való ismerkedés a természetben.
- Autómentes sportnap.
- Kiállítások szervezése.
- Karácsonyi „cipős doboz” akció szervezése.
- Gyerekhét.
- Jeles napok megünneplése.
- Családi kézműves délutánok szervezése.

Ezekbe az óvodai eseményekbe igyekszünk a szülőket bevonni és velük együttműködve bonyolítjuk le azokat.

Szakmai munkánk színvonalát igyekszünk jó szinten tartani, ezért részt veszünk továbbképzéseken, óvodákat látogatunk, és a Környezetünkért Óvodai Egyesület munkájában is részt vállaltunk.

Óvodánkban munkaközösség működik, mely a környezeti nevelés témakörét alapul véve az új lehetőségek feltárásán és kipróbálásán fáradozik.

Mi, a Budapest XVI. kerületi Gyerekkuckó Óvoda dolgozói mindent megteszünk azért, hogy az óvoda anyagi helyzetén javítani tudjunk, éppen ezért igyekszünk minél több pályázati lehetőséget kihasználni és alapítványunk hatékony működésének lehetőségeit kiaknázni.

Nevelőközösségünk célja, hogy a Gyerekkuckó óvodásai az iskolai tanulmányaikat, a hatodik életévüket (augusztus 31-ig) betöltve tanulmányaikat megkezdhessék. Alapvető feladatunk a kultúra átadása közvetítése az életkori sajátosságokhoz igazodó nevelési módszerekkel oly módon, hogy az örök emberi értékek saját nemzeti kultúránk színeivel gazdagodjanak. Intézményünknek van saját honlapja (www.gyerekkucko.hu), mely mindig az aktuális tudnivalókat tartalmazza óvodánkról, csoportjainkról, az óvodai életéről, eseményekről.

3. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Ismerj meg! Ha megismertél, megszeretsz. Ha megszerettél, fontos leszek neked, akkor vigyázol rám, és óvsz engem.

Pedagógiai programunk irányelve – Mozgás és kommunikáció a környezettudatosság tükrében. Fontosnak tartjuk, hogy boldog, érzelmileg gazdag, a környezetével harmóniában élő, sokoldalú mozgástapasztalattal rendelkező, szívesen, gazdag szókinccsel kommunikáló, egészségesen fejlődő, önmagát sokoldalúan kipróbált gyermekeket neveljünk. Ennek a célnak elérése érdekében vállaljuk, hogy szeretetet sugárzó nyugodt, elfogadó légkört biztosítunk a gyerekek neveléséhez. Együttműködő, őszinte kapcsolatot alakítunk ki a családdal.

Az óvodapedagógusaink az inkluzív, befogadó, személyiségre orientált pedagógiát alkalmazzák.

Mellőzzük a kirekesztés minden formáját. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára biztosítjuk a fejlesztést, a gyermekközösség elfogadását.

A tehetséges gyerekeknek időt és eszközt biztosítunk a belülről fakadó motivációjuk kibontakoztatásához.

Felhívjuk a szülők figyelmét a gyermek érdeklődésének megfelelő programokra.

Az óvoda közösségét a hagyományok ápolása, közös készülődés és ünneplés formálja, erősíti.

Elhivatottak vagyunk a minőségi munka végzésére.

4. ÓVODAKÉP, GYERMEKKÉP, INTERKULTÚRÁLIS NEVELÉS

„Engem ne emeljen a magasba senki,

Ha nem tud addig tartani,

Míg tényleg megnövök.

Guggoljon ide mellém,

Ha nem csak hallani,

De érteni akar,

Hogy közel legyen,

a szívdobogásunk.”

(Birtalan Ferenc)

4.1. ÓVODAKÉP

AZ ÓVODAI NEVELÉSBEN ALKALMAZOTT PEDAGÓGIAI HATÁSOKNAK A GYERMEK SZEMÉLYISÉGÉHEZ KELL IGAZODNIUK

Alkalmazkodnunk kell a megváltozott társadalmi körülményekhez:

- Egyedül nevelő családmódelhez.
- Felgyorsult életritmushoz.
- Nehéz anyagi körülményekhez.
- Túl nagy különbséghez családok anyagi helyzete között.
- Az intézmények nyújtotta színvonal iránti bizalmatlansághoz.
- A köznevelésben fellelhető jelenséghez: az idősebb pedagógusok túlsúlyához, pályakezdők kevés számához.
- Családok szociokulturális háttérben jellemző eltérésekhez.

Óvodáinkba a gyerekek örömmel, felszabadultan járnak. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer, személyi és tárgyi feltétele, valamint pedagógiai környezet biztosítja a gyermekek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

A szülők és a gyerekek bizalmát a befogadó, szeretetteljes, családi (olykor a családot is pótolni próbáló) légkör megteremtésével nyerjük el.

A gyerekek egy oltalmazó, egyéniségüknek megfelelő fejlesztő közösségbe kerülnek.

Figyelembe vesszük a gyerek mindenekfelett álló érdekét, hogy értékeit felismerjük, érdeklődésüket ébren tartsuk.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

CÉLUNK: elősegítjük az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (beleértve a kiemelt figyelmet igénylő gyerekeket is)

FELADATAINK:

- Elsődleges szempontunk a gyermekek érdekének figyelembe vétele.
- Biztosítjuk az óvodai befogadás zökkenőmentességét.
- Kialakítjuk a családi légkört, mely a családi nevelés kiegészítésére szolgál.
- Együttműködünk a családokkal, a véleményalkotás lehetőségét biztosítjuk.
- Gondoskodunk a testi szükségletek kielégítéséről.
- Modellként működik példaértékű viselkedésünk.
- Lehetőséget teremtünk a gyermeki személyiség kibontakozásához.
- Biztosítjuk az időt, helyet, eszközt a szabad játékhoz.
- Érvényesítjük az esélyegyenlőség alapelveit (Esélyegyenlőségi terv).
- Bizalmas, építő jellegű kapcsolatot ápolunk a gyerekekkel, szülőkkel, szakemberekkel.
- Tiszteletben tartjuk a gyermek személyiségét, a családi háttér eltérő értékrendjét.
- Helyt adunk a gyerekek ötleteinek, alapozunk a már meglevő tapasztalataikra.
- Előnyben részesítjük a tevékenység központú oktatást az ismeretközpontú oktatással szemben.
- Törekszünk az innovációra, fejlesztjük tudásunkat.
- Erősítjük a közösségi érzést az ünnepek, jeles napok, ünnepélyes alkalmak, megemlékezések, hagyományok kialakításával, őrzésével, a célok eléréséhez való közös munkálkodással.
- Szeretjük, tiszteletben tartjuk és óvjuk természeti és társadalmi környezetünket, ezt adjuk át óvodásainknak személyes példamutatással.
- Biztosítjuk a gyermeknek a neki járó figyelmet, gondoskodást, fejlesztést, megbecsülést.

4.2. GYERMEKKÉP

Óvodásaink elsődleges tevékenysége a szabad játék, melyben fejlődnek, a közösség ereje formálja, alakítja személyiségjegyeiket.

Felfedezik, hogy mozogni jó, a mozgás örömteli, tevékenység általa felszabadulttá válnak. Óvodánkban a sokféle eszköz és lehetőség mozgásra, cselekvésre készíteti a gyermeket, mely által fejlődnek kompetenciái és teljes személyisége.

az verbális és nonverbális beszéd által. Aktív szókincsüket a környezet megismertetésével igyekszünk gyarapítani.

A hátrányokkal küzdő gyerekeket egyéni bánásmódban és fejlesztésben részesítjük, érdeklődésüknek megfelelően támogatjuk a tehetséges gyermekeket képességük kibontakoztatásában.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, a természetes érési folyamatok, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások - beleértve a spontán és tudatos nevelőhatásokat is – együttesen határozzák meg.

FELADATAINK:

- Kialakítjuk a szeretetteljes és befogadó légkört.
- Biztosítjuk a helyet, időt, eszközt a szabad játékhoz.
- Előtérbe helyezzük a közösség nevelését, folyamatosan rögzítjük a kialakítandó szokásokat, szabályokat.
- Alkalmazzuk az egyéni bánásmód elvét, önmagához képest történő fejlődés lehetőségét
- Felfigyelünk a tehetségekre, a hátrányokkal küzdőkre, nem adunk helyet az előítéletnek
- Törekszünk a felmerülő problémahelyzetek közös és kreatív megoldására.
- Dicsérettel erősítjük a pozitív tulajdonságokat, alakítjuk helyes önértékelésüket.
- A természet szeretetére és védelmére nevelünk.
- Alkalmat teremtünk a beszélgetésre, beszélgetésre.
- Sokat tartózkodunk a szabad levegőn, sétálunk, ösztönözzük a szabad és irányított mozgást.

4.3. INTERKULTÚRÁLIS NEVELÉS

/a többséghez és a kisebbséghez tartozó gyerekek együttnevelése/

A gyerekek hamar észreveszik a többiek furcsa, félénk vagy szokatlan viselkedését. Példamutató magatartásunkkal sikerül a kisgyermeket a többiekkel elfogadtatnunk. Ehhez először megismerjük őt és családját is, és bevonjuk őket a közösség életébe.

Minden gyermek valamiben ügyes és jó, ezt a gyerekekkel közösen felfedezzük, megismerjük, és kialakítjuk az együtt munkálkodást az óvodai életben.

FELADATAINK:

- Segítséget nyújtunk a gyerekek, és a családok beilleszkedéséhez a közösségbe.
- Tiszteletben tarjuk a családok szokásait.
- Elfogadtatjuk a csoportban kialakult szokásokat és hagyományokat.
- Rugalmasan kezeljük az alkalmazkodás feltételeit
- Fontosnak tartjuk az egymás iránti toleranciát, elfogadást, és jó szándékot.
- Ösztönözzük a szülői közösség elfogadó viselkedését.
- Elfogadtatjuk a közösséggel a gyerekeket pozitív személyiségjegyeinek kiemelésével.
- Segítjük a gyermeket önmagának elfogadásában, az önértékelés kialakításában, a személyiségjegyeinek az elfogadott erkölcsi norma irányába terelésében.

5. AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI

Tiszteletben tartjuk a családi nevelés elsődlegességét.

Tisztelettel, megbecsüléssel és bizalommal fordulunk a család, a kollégák és a gyermekek felé.

Kibontakoztatjuk, fejlesztjük a gyermekek testi képességeit.

Szeretetteljes, elfogadó, biztonságot nyújtó légkört alakítunk ki.

Modellértékű viselkedésünkkel példát mutatunk a gyermekek és a családok számára.

Személyre szabott feladathelyzetet teremtünk, megbízatásokat adunk, segítséget nyújtunk.

Megteremtjük a szabad játék feltételeit.

Esélyegyenlőséget, előítélet mentességet, gyermeki jogok gyakorlásának lehetőségét biztosítjuk.

Fontosnak tartjuk a pozitív fegyelmezés módszereinek alkalmazását.

Az egészséges életmód szokásait megalapozzuk az egészségmegőrzés és betegségmegelőzés érdekében.

Állatok és a természet szeretetére, védelmére, fenntarthatóságra neveljük a gyerekeket.

Környezettudatos magatartást alakítunk ki, környezettel való harmonikus együttműködésre neveljük óvodásainkat.

Alakítjuk, neveljük, formáljuk az óvodai közösséget.

Megismertetjük a helyi természeti értékeket a környezet értékeinek védelmére nevelünk.

CÉLUNK:

Olyan gyermekek nevelése, akik:

- Örömmel, szívesen járnak óvodába.
- A társadalmi és természeti környezetükben megpróbálnak eligazodni.
- Az egészségmegőrzés-, és óvás lehetőségeit életkoruknak megfelelően ismerik.
- Fellépésük magabiztos a megszokott környezetükben.
- Kompetenciáikat folyamatosan fejlesztik, erősítik.
- Érzelmeiket irányítják, a szokásokat elsajátítják, képesek a közösség érdekében saját akaratukat alárendelni.
- Barátkoznak, és barátságosak a felnőttekkel és társaikkal.
- Szeretnek beszélgetni, mesélni.
- Sokat mozognak, testi képességeik folyamatosan fejlődnek.
- A környezetüket közvetlen tapasztalatszerzés útján ismerik meg.

- A természetet, az állatokat megismerik, szeretik, óvják, védik.
- Újrahasznosítanak, különválogatják a szemetet és a hulladékot.
- Játékuk felszabadult, elmélyült, folytonos fejlődésre képesek.
- A hátrányos helyzetű gyerekek is vidám, felszabadult, fejlődésre képes gyerekek legyenek.

6. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Engedélyezett státusz:

46,5 fő

Munkakör megnevezése		Összesen
Óvodapedagógus		22 fő
Pedagógiai munkát közvetlenül segítő	Óvodatitkár	1 fő
	Dajka, vagy takarító	11 fő
	Pedagógiai asszisztens	4 fő
	Pszichológus	1 fő
	Gyógypedagógus	1 fő
Egyéb	Konyhás	2 fő
	Konyhás (2 x 0,5 státusz)	2 fő
	Technikai (kertész, karbantartó)	2 fő
	Technikai (kertész, karbantartó) (1 x 0,5 státusz)	1 fő
Összesen:		47fő

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára, ezért a Budapest XVI. kerületi Gyerekkuckó Óvoda nyitvatartási idejében óvodapedagógus neveli a gyermekeket,

Az óvoda dolgozóinak személyes attitűdje, erkölcsi értékrendje, kommunikációja, szeretetteljes, empátikus viselkedése a gyerekeknek, a kollégáknak és a szülőknek is példaértékű.

Az elfogadó, nyugodt légkör kialakítása a gyermekek és felnőttek számára elengedhetetlen a hatékony fejlődéshez, fejlesztéshez.

A gyerekek érdeke elsődrendű, minden tevékenység, tervezés, szervezés az ő igényeik kielégítése céljából történik.

Munkatársaink együttesen törekszenek az esztétikai élménynyújtásra, mely a természet megszerettetésével, a természetesség iránti vonzalom kialakításával, a szép, hangsúlyos, élményt nyújtó mese és versmondással tiszta, változatos énekléssel, minőségi eszközhasználattal, dekorációval formálható, alakítható.

Készek a szakmai önművelésre, önfejlesztésre, az óvoda minőségi működésének biztosítására. Keressük a lehetőséget a továbbképzésre, az ötletgyűjtésre, az innováció kipróbálására a mindennapi munkánkban.

Segítő szándékkal állunk a pályakezdő és az erre rászoruló kollégák irányába.

A szülőkkel szoros, együttműködő kapcsolatot alakítunk ki.

A gyerekek fejlődését megfigyeljük, rögzítjük, adminisztráljuk fejlettségüket.

A kiemelt figyelmet igénylő gyerekeket különleges, egyénre szabott bánásmódban részesítjük, fejlesztési tervet készítünk, speciális szakemberek véleményének figyelembe vételével elfogadjuk.

Formáljuk a közösséget, az iskolába készülő gyerekeket eljuttatjuk a zökkenőmentes, boldog iskolakezdéshez.

A két óvodapedagógus és dajka a csoport érdekében együtt alakítják ki a szokás- és szabályrendszert. A nevelőmunka folyamatába a pedagógiai asszisztenseket és az óvoda pszichológusát is aktívan bevonjuk

Betartjuk a tervezésnél a koncentrikusság elvét, a megvalósításban az óvodapedagógusok toleránsan, közösen együttműködnek.

Az óvodapedagógusaink tevékenységnek és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek és a magyar nemzetiségű gyermekeknek is lehetőséget teremtünk arra, hogy megismerjék egymás kultúráját és anyanyelvét.

6.1. A DAJKÁK KONKRÉT FELADATAI

(Az óvodapedagógusokkal egyeztetve, a munkaköri leíráshoz szorosan igazodva.)

- Óvodapedagógussal együtt fogadja reggel az érkező gyerekeket (főleg a beszoktatás ideje alatt).
- Mintaértékű viselkedést és kommunikációt alkalmaz.
- Gyülekező alatt, séták, kirándulások, levegőzés teljes ideje alatt segítséget nyújt a gyerekeknek a tisztálkodásban, öltözésben.
- A csoportot elkíséri a sétákra, kirándulásokra.
- Foglalkozások előtt az óvodapedagógussal egyeztetve előkészíti a szükséges eszközöket, segít a terem átrendezésében, a foglalkozások végén gondoskodik az eredeti állapot visszaállításáról.
- Munkájának ellátásában a gyerekek személyes érdekeit helyezi előtérbe.
- Törekszik az együttműködésre, jó kapcsolatot alakít ki a gyerekekkel, szülőkkel, kollégákkal.
- A naplóba szokás-, szabályrendszert írnak az óvodapedagógus
- év elején, a munkamenetet megbeszélik, melyről írásos emlékeztető készül és az óvodapedagógus és a dajka is aláírja.
- A csoport életében történő szokás- és szabályrendszer változásairól az óvodapedagógus tájékoztatják a dajkát.
- A fejlődés és a fejlesztés lehetőségeit megbeszélik.

6.2. AZ ÓVODAPEDAGÓGUS ÉS NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ALKALMAZOTTAK MUNKÁJÁNAK ÖSSZEHANGOLÁSA (DAJKA, PSZICHOLÓGUS, FEJLESZTŐ PEDAGÓGUS, PEDAGÓGIAI ASSZISZTENS)

- A fejlődés és fejlesztés lehetőségeit, lépéseit megbeszélik.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való teendőket és annak minőségét rögzítik a csoport alkalmazottai.
- Az óvodapedagógus modellértékű magatartásukkal példát mutatnak a dajkáknak a mindennapi tevékenységekben.
- Szükség esetén részt vesz a szülői értekezleteken, a team megbeszéléseken, intézményi értekezleten.

A dajka, pedagógiai asszisztens:

- Közreműködik az intézmény rendezvényeinek szervezésében, lebonyolításában, felügyeli a rábízott gyerekeket, vigyáz a testi épségükre.
- Intézményen kívüli foglalkozások, programok helyszíneire, kirándulásokra kíséri a gyerekeket.
- Tevékenyen részt vesz a gyermekek öltözködési, étkezési szokásainak a kialakításában. Ellenőrzi a gyermekek higiénés és önkiszolgálási tevékenységeit. Szükség szerint korrigálja, segíti azt.
- Sajátos nevelési igényű gyerekeknél segíti a gyermekeket az általános gyógyászati segédeszközök használatában, a pedagógus irányítása mellett segít a fejlesztő, korrekciós tevékenységekben.

6.3. AZ IGAZGATÓ FELADATAI

Az igazgató egyszemélyi felelős az óvodában.

Személyisége, értéke, jellemvonásai visszatükröződnek a kollégák munkája során, mely szoros, bizalmas, értő, segítő munkakapcsolatra alapozódik

Feladata:

- Tanügy igazgatási, pedagógiai, gazdálkodási, munkaügyi feladatok ellátása.
- Ellenőrzései révén felügyeli, értékeli a leosztott feladatok elvégzését.
- Munkaköri leírást készít az óvoda dolgozóinak.

7. TÁRGYI FELTÉTELEK

Óvodánk három telephelyből áll. A Centenárium lakótelepen lévő épületünkben és a Hársfa utcai épületben két csoportszobához egy öltöző és egy mosdó tartozik, ezért a napirend kialakításánál figyelembe kell vennünk, hogy a gyerekeknek legyen ideje és helye az öltözködésre, mosdóhasználatra. A Hermina utcai épületben minden csoportnak saját öltözője és mosdója van. A lakótelepen lévő öt csoportos épületben három csoport az emeleten helyezkedik el 2 a földszinten. Figyelünk arra, hogy az emeleti csoportokba nem helyezzünk olyan gyermeket, aki mozgásában akadályozott.

A székhelyen üzemelő épületben van tornaszoba és fejlesztő tornaszoba, mely az óvodánk mellett működő bölcsőde egyik nem használt helyiségéből lett átalakítva.

Óvodánk sokféle mozgásfejlesztő eszközzel rendelkezik, mely a csoportszobákban, udvaron, tornateremben egyaránt megtalálható. Óvodánk külső és belső környezetét, tárgyi feltételeit úgy teremtjük meg, hogy azok otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak legyenek, a játék alakításában a hozzánk járó gyermekek szükségletük, tevékenységük szerint vehetnek részt.

A játékok, a közvetlen tapasztalást, ismeretszerzést biztosító eszközök a gyermekek számára jól látható, elérhető, de biztonságos helyen vannak elhelyezve. Törekszünk a természetes anyagok kiválasztására.

Az udvar folyamatos fejlesztésénél a természetes anyagból készült, sokoldalú mozgás lehetőséget biztosító játékok vásárlását részesítjük előnyben. A sok növény, fa, kis konyhakertek, komposztáló segítik nevelési céljaink megvalósítását. Az udvaraink madárbarát-kertnek vannak kialakítva.

Az árnyékolás biztosított.

A két nagyobb épületben van iroda, és könyvtár, ahol a megbeszéléseket, értekezleteket tartjuk, és az óvodánkba érkező vendégeket, szülőket fogadjuk.

A könyvtár fejlesztése folyamatos, anyagi lehetőségeink szerint. Elsősorban a programunk fő fejlesztési területeit érintő szakirodalmat újítjuk, bővítjük.

Mindhárom épületben van a felnőtteknek öltöző, mosdó, zuhanyzó és a szülők fogadására is biztosított helyiség

A csoportszobák a pedagógusok egyénisége, és a gyerekek kényelme szerint vannak kialakítva.

A falak színesek, a játszóhelyek, a játékok életkor szerint változnak, elegendő hely jut mozgásra, barkácsolásra, szerepjáték játszásra.

Igyekszünk minél több természetes anyagot behozni a csoportszobákba.

Ügyelünk a balesetmentességre, a munkavédelmi előírások betartására, melyet a munkavédelmi felelős rendszeresen ellenőriz. Az óvoda és a csoportszobák dekorációját úgy készítjük el, hogy esztétikus legyen, törekszünk a harmóniára a csoportok és a folyosók díszítésében, színben évszakhoz illő dekor anyagot használunk.

Csoportjainkban a bútorokat, játékokat időszakonként cseréljük, hogy a gyerekek fejlettségének megfelelően.

Minden szobában élősarok és/vagy akvárium gondoskodik arról, hogy a gyerekek természetszeretete kialakuljon, formálódjon.

A hulladékok szelektív gyűjtésére papírgyűjtő dobozok vannak elhelyezve a csoportszobákban.

A családdal való kapcsolat szorosabbá tételére szülői értekezleteinket, kézműves délutánjainkat esztétikusan berendezett csoportszobáinkban tartjuk.

A fogadóórákat a kisebb fogadóhelyiségekben (logopédiai-, fejlesztőszobákban) tartjuk törekedve a bizalmas légkör kialakítására.

Centenárium épület	Hermina épület	Hársfa épület
5 csoport	4 csoport	2 csoport
3 öltöző: 2 csoport-1 öltöző	4 öltöző: 1 csoport-1 öltöző	2 öltöző: 2 csoport-1 öltöző
3 mosdó: 2 csoport- 1 mosdó	4 mosdó: 1 csoport-1 mosdó	2 mosdó: 2 csoport-1 mosdó
Tornaterem, fejlesztő tornaszoba, pszichológus szoba	nincs külön tornaszoba	tornaszoba
Könyvtár, óvodapedagógus megbeszélések helye	Könyvtár, óvodapedagógus megbeszélések helye	Nincs könyvtár, óvodapedagógusi megbeszélés a gyerek öltözőben
Fejlesztő és logopédia szoba külön	1 szoba fejlesztésre vagy logopédiai foglalkozásra	1 szoba fejlesztésre vagy logopédiai foglalkozásra
2 konyha, 3 mosogató	1 konyha	1 konyha
1 benti, 1 kinti játéktároló	1 benti, 1 kinti játéktároló	1 kinti játéktároló
Vezetői iroda, titkári iroda	iroda helység	nincs iroda helység
Internet, számítógép hozzáférés az alkalmazottaknak	Számítógép hozzáférés, internet hozzáférés az alkalmazottaknak	Számítógép hozzáférés, internet hozzáférés az alkalmazottaknak
alkalmazottak higiéniai feltételei megoldottak	alkalmazottak higiéniai feltételei megoldottak	alkalmazottak higiéniai feltételei megoldottak
6 udvarrész	4 udvarrész	3 udvarrész
6 homokozó	4 homokozó	3 homokozó

8. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése.

- egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

8.1. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az egészséges életmódra nevelést a gyermek adottságaihoz, szervezetének biológiai és pszichés állapotához igazított programokkal, az önállóságra nevelés differenciált alkalmazásával igyekszünk megvalósítani.

A gondozás, testi nevelés, egészséges életmódra nevelés, az óvodás gyermek egészségének óvása, megőrzése, erősítése egymással összefüggő fogalmak.

A jó közérzet alapfeltétele a gyermek mindennemű tevékenységének.

Gondozási feladatok: testápolás, öltözködés, táplálkozás, pihenés.

A gyermekek gondozásában, a dajka segítségét vesszük igénybe, miközben aktívan mi nevelünk, érzelmi biztonságot adó kapcsolatot alakítunk ki a gyermekekkel, segítjük önállóságuk fejlődését.

A segítségnyújtás kölcsönös bizalomra, meghitt viszonyra épül, a kapcsolatépítés egyik lehetősége.

A WC és mosdó használatára bármikor joga van a gyerekeknek, ennek az igénybevételében a gyermeket soha nem korlátozzuk. Az intimitás miatt személyes segítségnyújtást biztosítunk a gyerekek életkorát és fejlődésüket figyelembe véve, a beszoktatás idején és a kisebbeknél különösen ügyelünk erre.

A gondozási feladatok intimitást igényelnek, ezért törekszünk arra, hogy e tevékenységet lehetőleg ne csoportosan végezzék gyermekeink.

Mivel minden gyermek máshol tart a fejlődés területén, ezért a szülőkkel együttműködve kialakítjuk a segítségnyújtás módját, mélységét.

Az egészséges testi és mentális fejlődés egyik feltétele a táplálkozás.

A folyamatosság bevezetésével lehetőséget teremtünk a nyugodt, a gyermekek valós szükségletéhez igazodó étkezéshez, kiküszöbölve ezzel a várakozási időt.

A konyha kérésre, orvosi igazolás alapján főz az ételallergiás gyermekekre is, akiknek étele külön edényben érkezik.

A gyermekek étvágyát, eltérő szokásait figyelembe vesszük. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, igyekszünk megszerettetni az új ízeket.

A kiválasztó szervek megfelelő működése érdekében a gyermekeknek folyadékot állandóan biztosítunk a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Különösen védjük a gyermekek érzékszerveit. Ápolásukhoz tiszta eszközöket, nyugodt feltételeket teremtünk.

A gyermekek egészséges fejlődésében legalább ilyen fontos szerepe van a pihenésnek. Ehhez szükséges a tiszta levegő, a csend, nyugalom, kényelmes ruházat. A szülők gondoskodnak az ágynemű mosásáról alváshoz a gyerekek kispárnát, „alvókát” hozhatnak.

Nem erőltetjük az alvást, de a nyugodt, csendes pihenést minden gyermek számára biztosítjuk, mivel kiegyensúlyozott test és lelki fejlődésükhöz erre szükségük van.

Mivel a gyermekek alvásigénye életkoronként és egyénileg is eltérő, a csoportok napirendjének tervezésében is figyelembe vesszük ezt. A kisebbeknél hosszabb pihenő időt biztosítunk a nagyobbaknál ez már lerövidül.

A gyerekek ébresztésénél is folyamatosságra törekszünk, különösen a vegyes életkorú csoportokban.

Eltérő igényeiket figyelembe véve napközben is biztosítjuk a pihenés lehetőségét azoknak a gyerekeknek, akik korán érkeznek, vagy megbetegednek.

Az öltözködés során minden gyermeknek szükség szerint segítünk

A szülőket igyekszünk meggyőzni, hogy gyermeküket időjárásnak megfelelően öltöztessék, legyen váltóruhájuk, a ruhákba rajzolják bele a gyermekük jelét.

Az óvoda biztosítja és mossa a ruhászsákokat. Odafigyelünk és a gyermekeket is figyelmeztetjük, hogy ruhájukat mindig a helyére tegyék.

A gyermekeknek külön tornaszákjuk van, melyben a tornafelszerelésük található.

A változatos mozgáslehetőség biztosítása óvodásaink számára kiemelt feladat, ezért minden nap alkalmat teremtenünk rá. Ha az idő engedi, sokat tartózkodunk a szabadban. Az udvari tevékenység mellett a séta, kirándulás egészíti ki a levegőzést.

A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, melyek alkalmasak a nagy és finom mozgások fejlesztésére.

CÉLUNK:

Olyan gyerekek nevelése, akik:

- Ismerik az egészséges életmódra vonatkozó szokásokat, tudnivalókat, azt fontosnak tartják, alkalmazzák.
- Ismerik a természetes lehetőségeket életkoruknak megfelelően az egészségük megőrzésére.
- Sokat mozognak, megismerik a környezetüket, azt védik, óvják.
- Az óvodai élet alatt jókedvűek, befogadóak, pozitív irányba alakulnak személyiségjegyeik.

FELADATAINK:

- Összehangoljuk az óvodapedagógus és a dajka szemléletmódját, követelményeket.
- Kialakítjuk a gyermekek életritmusához igazodva a rugalmas napirendet.
- Törekszünk a testi szükségletek kielégítésénél az önállóságra nevelésre.
- Kialakítjuk a gondozással kapcsolatos szokásokat, elvégezzük ezzel kapcsolatos feladatainkat.
- megteremtjük az egészséges, balesetmentes, biztonságos környezetet.
- Tudatosan törekszünk a betegségmegelőzésre és egészség megővására.
- Együttműködünk a családokkal.
- Biztosítjuk a folyamatos szellőztetést, párologtatást.
- Folyamatosan biztosítjuk a levegőztetést, ügyelve a pormentesítésre, árnyékolásra, napvédő használatára, túlzott kihűlésre.
- Folyamatosan biztosítjuk a gyerekek változatos mozgásigényét a teremben és az udvaron egyaránt,
- Biztosítjuk a pihenés és az alvás nyugodt feltételeit.
- Törekszünk a szeretetteljes, bizalmas, elfogadó légkör kialakítására.
- Odafigyelünk a gyerekek testi és mentális problémáinak kiszűrésére.
- Példát mutatunk modellértékű viselkedésünkkel.
- Biztosítjuk a környezettudatos magatartás megalapozásához szükséges feltételeket.
- biztosítjuk a gyermek egészségének védelmét, óvását, megőrzését, a test edzését (Ellátjuk a prevenció és korrekció testi-lelki nevelési feladatokat.)
- Kapcsolatot tartunk a segítő szakemberekkel a gyerekek megfelelő testi, lelki és értelmi fejlesztése érdekében.

- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- életvezetési készségek fejlesztése, mely hozzásegíti a gyermekeinket azon ismeretek megszerzéséhez, melyek az egészséges életmód kialakításához szükségesek az egészséges életmód alakításához.

Testápolással kapcsolatos feladataink:

- Folyamatosan rögzítjük, értékeljük a szokás-, szabályrendszer alakulását, változásokat.
- Hozzászoktatjuk a gyerekeket, hogy mosakodáskor ne pancsoljanak.
- A helyes kézmosás technikáját gyakoroltatjuk, ellenőrizzük.
- A gyerekeket segítjük a helyes fogmosás technikájának elsajátítására tükör használatával.
- Szokássá alakítjuk a megfelelő mennyiségű WC papír használatát.
- Biztosítjuk a WC használatkor az intimitást.
- Folyamatosan ösztönözzük a gyerekeket arra, hogy ruházatuk, külső megjelenésük rendezett legyen
- Differenciáltan nyújtunk segítséget életkoruknak, fejlettségükhöz, igényeikhez mérten.
- A bőrüket naptejjel, bőrápolóval védjük a káros napsugarak ellen.
- Lehetőséget adunk zuhanyozásra a meleg időben.
- Az érzékeny bőrűeknek jellel ellátott szappan, törülőkendő használatát biztosítjuk.
- Egyéni testi szükségleti igények kielégítése (izzadás, fáradékony, fázósabb gyerek stb.).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskorban:

- Megfelelő mennyiségű víz és szappan (egyszer nyomják meg az adagolót) felhasználásával mosnak kezet.
- Arcukat, szájukat vízzel, a tükörben való ellenőrzéssel tisztítják.
- Körömkefét szükség esetén használnak (udvari játék, kertészkedés, gyurmázás, stb. után).

- Fogukat tükörben figyelve a tanult módon mossák, a vízcsapot közben zárva tartják.
- A törölközőt széthajtva szárazra törlik a kezüket és az arcukat.
- A rövid hajú gyerekek önállóan fésülködnek, a hosszú hajúak segítséget kérnek.
- Ügyelnek a WC tisztaságára, a WC papír használata szokássá válik.
- A papírzsebkendőt figyelmeztetés nélkül, szétnyitva használják.
- Megtanulják a helyes orrfújást.
- Ruháikat elrendezik magukon, ügyelnek saját megjelenésük esztétikumára.

Önkiszolgálással kapcsolatos feladataink:

- Erősítjük a gyerekek önbizalmát.
- Segítséget nyújtunk az egyéni képességekhez mérten.
- Betartjuk a fokozatosság elvét.
- Folyamatosan rögzítjük a szokásokat.
- Példát mutatunk.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Önállóan öltözködnek.
- Megterítenek maguknak, és társaiknak
- Ruháik tisztaságára, épségére, rendezett elhelyezésére ügyelnek.
- A játékokat, szemetet figyelmeztetés nélkül felszedik.
- A lábtörölőt, sárkaparót használják.
- Segítenek az ágyazásban, ágyneműiket összehajtják
- Az otthonról hozott játékaikra ügyelnek.
- Rendet raknak maguk körül, játékaikat elpakolják.
- Személyes dolgaikra vigyáznak, rendben tartják.
- Segédkeznek néhány étel elkészítésében.

Étkezéssel kapcsolatos feladataink:

- Biztosítjuk a nyugodt, kulturált étkezés feltételeit (esztétikus terítés, nyugalom, életkornak megfelelő időtartam).
- Differenciáljuk az ételek mennyiségét szükséglet szerint.
- Ügyelünk az esztétikus tálalásra, a speciális étrendet igénylő gyermekeknél is.

- Figyelmet fordítunk a táplálkozásukban problémával küzdő gyermekekre.
- Helyes evőeszköz- és szalvétahasználatra szoktatunk.
- Megengedjük az egymás mellett étkező gyerekek csendes beszélgetését.
- Ösztönözzük az ételek megkóstolását.
- Ügyelünk a megfelelő mennyiségű folyadék bevitelére.
- Törekszünk a kevesebb sütemény, több gyümölcs evésére.
- Kerüljük a magas cukor és sótartalomú ételeket.
- Közös kompót, sütemény, gyümölcslevet, pirított magvakat készítünk.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Nyugodtan, kulturáltan, folyamatosan étkeznek.
- Helyesen használják az evőeszközöket, kanalat, villát, és a kést.
- Szalvétát rendszeresen használnak.
- Megítélik az elfogyasztandó étel mennyiségét.
- Az ismeretlen ételeket megkóstolják.
- Szívesen esznek zöldséget, gyümölcsöt.
- Ismerik a kulturált étkezés szokásait.
- Önállóan terítenek az étkezéshez.
- Naposi feladatokat ellátnak.
- Kancsóból önállóan töltenek.

Pihenéssel kapcsolatos feladataink:

- Biztosítjuk a nyugodt alvás feltételeit: szellőztetés, árnyékolás, megfelelő hőmérséklet.
- Optimális helyet hagyunk az ágyak között.
- Megengedjük az otthonról hozott, vagy óvodai, puha, kisméretű „alvókát”.
- Szükség szerint simogatással, nyugtatással segítjük az elalvást.
- Nyugtató mesét, illetve zenét biztosítunk alvás előtt.
- Lehetőséget adunk a folyamatos ébredésre.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Elvégzik testápolással kapcsolatos teendőiket önállóan a mosdóban.
- Meghallgatják az alvás előtti mesét.
- Ruhájukat lazítják, a kényelmetlen ruhát, csatot, hajgumit leveszik.
- Önállóan betakaróknak.
- Lenyugszanak, pihennek.
- Pihenőidő végén felkelnek, ágynak megigazítják, cipőjüket felveszik és mennek a mosdóba.
- Ruhájukat megigazítják, WC-re mennek, fésülködnek, készülődnek az uzsonnához.

Öltözködéssel kapcsolatos feladataink:

- Biztosítjuk az öltözködés optimális feltételeit.
- Folyamatosan ismertetjük és rögzítjük az öltözködési sorrendet.
- Megmutatjuk és gyakoroltatjuk a ruha hajtogatását.
- Lehetőséget adunk a ruházat rögzítésére szolgáló eszközök /zipzár, gomb, cipőfűző stb./ használatának gyakoroltatására, akár játékidőben is (babaruha, Montessori eszköz).
- Segítséget nyújtunk a gyerek fejlettségéhez, illetve igényéhez mérten.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Önállóan, megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek.
- Holmijukat hajtogatva teszik a helyére.
- Cipőfűzőjüket megkötik.
- Rétegesen öltözködnek (szülők tájékoztatása, folyamatos ellenőrzés).
- A zsákban váltóruha áll rendelkezésre, szükség szerint használják azokat.
- A higiénia biztosítása miatt udvari és benti ruhát cserélnek önállóan.
- Tornaruhát, cipőt tornazsákba teszik használat után.

Mozgás, mozgásigény kielégítésével kapcsolatos feladataink:

- Napirendet évszak, és időjárás szerint tervezzük, rugalmasan kezeljük.
- Minden nap biztosítjuk az élményt adó testnevelést.
- Kihasználjuk a helyi adottságokat szobában, udvaron, játszótéren.

- Biztosítjuk a mozgásfejlesztő eszközöket, gyermekek életkorához igazodva (lehetőségeinkhez mérten).
- Csoportszoba berendezésénél helyet biztosítunk a folyamatos mozgásra.
- Megszerettetjük a mozgást mindenkivel, játékos, meseszerű mozgásfejlesztő tornával.
- Lehetőséget adunk az egyéni igények kielégítésére, figyelembe vesszük a fejlődési tempót, képességeket.
- Mellőzzük a mozgásmegvonással való büntetést.
- Meghallgatjuk a gyerekek ötleteit az udvari játékoknál.
- Dicsérjük, buzdítjuk a gyerekeket egyéni képességeikhez mérten.
- Optimális esetben a dalos játékokat az udvaron játszunk.
- Beépítjük a mindennapos szervezett mozgásba a testtartásjavító tornagyakorlatokat

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Mozogjanak sokat szabadban és teremben egyaránt.
- Ismerjenek meg minél több mozgásfejlesztő, és mozgásos játékot.
- Fejlődjön mozgásuk tempója, minősége, koordinációja.
- Növekedjen kondíciójuk, kitartásuk.
- Formálódjon testük, testtartásuk.
- Szeressenek mozogni.
- Pszichoszomatikus betegségek csökkenjenek.

Mentálhigiénével kapcsolatos feladataink:

- Hozzásegítjük őket egyéni, sajátos szükségleteinek kielégítésére.
- Egyéni tempójukhoz igazítjuk a fejlesztés lehetőségeit.
- Elegendő időt biztosítunk a tevékenységekhez.
- Fejlesztjük, formáljuk személyes, empatikus pedagógusi attitűdünket.
- Döntéseinket, cselekedeteinket a pedagógiai felkészültség és a szeretet irányítja.
- Együttműködünk a családdal, kollegákkal, szakemberekkel.
- Elérjük, hogy a gyerekek képesek legyenek az önmegvalósításra.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Nyugodtak, feszültségtől mentesek a gyerekek, jól érzik magukat az óvodában, örömmel érkeznek reggel.
- Szívesen vesznek részt a differenciált tevékenységekben.
- Önfejlődésük folyamatos.
- Ismerik saját lehetőségeiket.
- Kapcsolataik bizalomra, empátiára, kölcsönös tiszteletre épülnek.
- Kommunikációjuk tükrözi a fejlődésük szintjét.
- Pozitív személyiségjegyeik erősödnek.

Edzéssel kapcsolatos feladataink:

- Rosszabb időben is kivisszük a gyerekeket, hogy szervezetük megszokja a különféle időjárási helyzeteket.
- Biztosítjuk a sokféle eszközt a változatos mozgások kipróbálásához.
- Mozgásos szabályjátékokkal ismertetjük meg a gyerekeket.
- Lehetőséget biztosítunk a téli sportok gyakorlására. (szánkózás, csúszkálás)
- Betartatjuk a napon tartózkodás egészségmegővő feltételeit: naptej, árnyékolás, magas UV sugárzási időszakban a napozás kerülése, megfelelő napvédő ruházat, állandó folyadékpótlás biztosítása.
- Nagy melegben ebéd előtt lezuhanyozzuk a gyerekeket.
- Sok mozgás biztosításával növeljük a gyerekek kitartását, fegyelmét, állóképességét.
- Mindennapos szervezett mozgás, az udvaron és a csoportszobában.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szervezetük alkalmazkodik a változékony időjáráshoz.
- Szívesen tartózkodnak a szabad levegőn.
- Sokat mozognak, ismernek sok szabályjátékot, amit önállóan is képesek játszani.
- Télen is sokat és szívesen vannak az udvaron.
- Önállóan is bekenik magukat naptejjel, ha szükséges.
- Egyre kitartóbbak, fegyelmezettebbek lesznek.
- Javul állóképességük, kondíciójuk.

Egészségvédelemmel kapcsolatos feladataink:

- Biztosítjuk a megfelelő hőmérsékletet, páratartalmat, folyamatos szellőzést.
- Ügyelünk a gyerekek rendszeres folyadékpótlására, annak hőmérsékletére (ne legyen túl hideg).
- Jellel ellátott törölközőt, fogmosó poharat, ágyneműt biztosítunk minden gyermeknek.
- Gyümölcs-, zöldségnapokat tartunk rendszeresen.
- Betartjuk a higiéniai és HACCP előírásokat, ügyelünk a rendszeres fertőtlenítésre.
- Ügyelünk a környezetünk tisztán tartására, rendezettségére.
- Növényeket helyezünk el a szobában, udvaron, ügyelve a biztonságra.
- Folyamatosan kapcsolatban vagyunk a védőnői szolgálattal.
- Biztosítjuk a fogászati szűrés lehetőségét az óvodában.
- Egyéni igények kielégítése: pl. allergia (étel, pollen, kozmetikum, nap stb..), fényérzékenység, cukorbetegség, szemüveget viselő gyermek stb...
- Segítünk a megfelelő ruházat kiválasztásában a gyerekeknek a csoportszobai és udvari játékhöz is.
- Mentálhigiénével kapcsolatos feladatainkat ellátjuk.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Jelzik az óvodapedagógusnak, ha fáznak, vagy melegük van. Ruházatát ennek megfelelően önállóan cseréli.
- Önállóan, figyelmeztetés nélkül isznak a csoport számára folyamatosan biztosított folyadékból.
- Ügyelnek a környezetük tisztaságára, rendezettségére.
- Segítenek a növények gondozásában.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok alól nem vonja ki magát (fogászati szűrés stb.).
- Tisztában vannak egyéni érzékenységeikkel (étel-, pollenallergia stb.), és tudják az ehhez kapcsolódó egészségügyi szabályokat.
- Időjárásnak megfelelően öltözködnek.

Környezeti neveléssel kapcsolatos feladataink:

- Környezettudatos magatartás megalapozása.
- Szorgalmazzuk a szelektív hulladékgyűjtést.
- Komposztálunk.
- Sétákat, kirándulásokat szervezünk.
- Természet „kincseit” megfigyeltetjük, felhívjuk a gyerekek figyelmét annak megóvására.
- Környezettudatos magatartás kialakítására törekszünk.
- Energiatakarékosság (világítás, vízhasználat, fűtés, stb.) fontosságát hangsúlyozzuk.
- Megismertetjük a gyerekeket a környezet-, természet-, és állatvédelem fontosságával és lehetőségeivel.
- Növényeket ültetünk: konyha-, virágos-, sziklakertet alakítunk ki a lehetőségeinket figyelembe véve.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szelektíven gyűjtik a hulladékot.
- Komposztálunk.
- Kirándulásokon, sétákon keresi a természet kincseit, felfedez, kérdéseket tesz fel, keresi a „miértekre” a válaszokat, kíváncsivá válik.
- Részt vesz a környezete megóvásában, próbál vigyázni rá.
- Állatokat, növényeket nem bántja.

Védőnő feladatai:

- Alkalomszerű látogatásokat végez az óvodában.
- Aktuális problémákat megbeszéli az óvodapedagógus igazgatóval.
- Általános ellenőrzési feladatokat végez.
- Fejtetvességet ellenőrzi bejelentés után vagy alkalomszerűen.
- Gyermekvédelmi esetmegbeszéléseken vesz részt.
- Fertőző megbetegedéseket regisztrálja.

Fogorvos feladatai:

- Fogászati szűrővizsgálatokat végez.

8.2. ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉRTÉKORIENTÁLT ÉS A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

„Barátság és szeretet minden emberi lény valódi és végső szükséglete.

A társas kapcsolatok kultúrájának fejlesztésével rávezetjük a gyerekeket az egykoriak szolidaritásának értelmére, örömére és szépségére.”

(Mérei Ferenc)

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására

Elsődleges szempont, hogy óvodásaink otthonosan érezzék magukat óvodájukban, szeretetteljes, kiegyensúlyozott, derűs légkör, érzelmi biztonság vegye körül:

- kedvező érzelmi hatások érvén
- a gyermek és az alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd jellemezze
- az óvoda segítse a gyermek erkölcsi, szociális, érzékenységeinek fejlődését és tudatának alakulását, önkifejező törekvéseit
- egymás különbözőségeinek elfogadására, megértésére neveljük gyermekeinket

Feltétlenül érezzék az elfogadást, a szeretetet, a törődést az önzetlen jó szándékot, mely elősegíti a gyermek én- és öntudatának kibontakozását.

A közösség pozitív megerősítő ereje által fejlődjön önbizalmuk, képesek legyenek a közösség érdekében lemondani önös érdekeikről és vágyaikat egyeztessék össze a többiek igényeivel.

A társaik és a felnőttek felé jó szándékkal, szeretettel, megértéssel, bizalommal forduljanak.

Fontos számunkra, a gyermek minél alaposabb megismerése (anamnézis).

Az alapvető erkölcsi szabályok betartása, betarttatása, elsajátítása az óvodai dolgozók, a szülők és a gyerekek együttes személyiség formáló hatásán keresztül történik.

A mintakövetés, a családi szokások, a gyerekek életkori sajátosságai és a biztonság miatt kialakított szabályrendszer demokratikus összhangja adja a csoport normáit.

Az első találkozás az óvodával a gyerekeknek és szüleiknek, az óvodai beiratkozás.

A nyugodt feltételekről az óvoda alkalmazottainak összefogása gondoskodik.

Ajándékot készítünk a jelentkező gyerekeknek, mesekönyvet, játékot helyezünk el, hogy ne legyen unalmas az adatok felvétele. Eközben persze pillanatképet kapunk a gyermek személyiségéről, mely szempont lehet az óvodai csoportok beosztásánál.

A szülők megfelelő tájékoztatást kapnak az óvoda Pedagógiai Programjáról, a Házirendről, és betekintést nyernek a csoportokba, találkozhatnak az óvoda dolgozóival, kérdéseikre választ kaphatnak.

A befogadás körülményein, a szülői igények összeegyeztetésével történik, mert az első élmények meghatározóak a továbbiakban.

Fontos az összetartozás, az alkalmazottak munkaidejének összerendezése, hogy minél több időt töltsenek együtt a gyerekekkel az óvodapedagógus és a dajkák is.

Az otthonról hozott puha játék a megnyugvás érdekében megengedett, alváshoz mindig behozható.

A szeretetteljes, nyugodt, ösztönző kommunikáció, simogatás, szemkontaktus biztonságot ad a gyerekeknek, és átszövi a nap minden tevékenységét, mint alvás, étkezés, öltözködés, játék, fejlesztések.

CÉLUNK:

Demokratikus, elfogadó légkörben nevelkedő, együttműködő, jó kedélyű, magabiztos, szeretetteljes, konfliktusait közös megegyezéssel megoldó, megértő, szabálykövető óvodások nevelése, akik harmóniában élnek szűkebb és tágabb környezetükkel.

FELADATAINK:

1. Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése

- Együttműködünk a közös cél elérése érdekében az óvodapedagógusokkal, alkalmazotti közösséggel.
- Megtervezzük a befogadást, biztosítjuk a szülők igény szerinti és a gyerek számára a leghatékonyabb jelenlétét.
- Ügyelünk a napirend rugalmas, életkornak megfelelő megtervezésére.
- Felmérjük a gyerekek fejlődésének előzményeit, és a különleges bánásmódot igénylő gyerekeket folyamatosan figyelemmel kísérjük.
- Betartjuk a fokozatosság elvét a csoportszokások tervezésénél.
- Erősítjük a gyerekek biztonságérzetét szokások és szabályok kialakításával, rögzítésével.
- Teret engedünk a gyerekek ötleteinek, igényeinek, biztosítjuk a megvalósításhoz és az önkifejezéshez a támogatást, az eszközt, a helyet, az időt.
- Én tudatukat a pozitív tulajdonságaik kiemelésével fejlesztjük.

- Megengedjük a „nyugtató” játék behozatalát.
- Kapcsolatot tartunk a szülőkkel.
- Megteremtjük a családi neveléssel való összhangot.
- Türelmes, szeretetteljes, elfogadó attitűddel közeledünk a gyerekek felé.
- Tudatosan és folyamatosan erősítjük az erkölcsi normákat.
- Kialakítjuk a csoportszobában a játszóhelyeket, ügyelve a szabad mozgástér biztosítására.
- Esztétikus udvart alakítunk ki, mely segít felfedezni a természet szépségeit.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldről és családdal való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

2. Az óvoda alkalmazottai és a gyerekek kapcsolatainak minősége:

- Odafigyelő, empátikus, elfogadó légkört alakítunk ki egymás iránt.
- Igyekszünk modell értékűen viselkedni.
- Kialakítjuk a demokratikus szemléletmódot.
- Folyamatosan tanítjuk, és gyakoroltatjuk a csoport szokás-, szabályrendszerét a gyerekeknek
- A gyerekek játéktevékenységét egyéni tulajdonságaikhoz illeszkedve alakítjuk.
- A pozitív énképüket dicsérettel erősítjük, egyénre szabottan, differenciáltan értékelünk.

3. Szociális érzékenység fejlesztése

- Megismertetjük a gyerekeket közösségfejlesztő, mentálhigiénés játékokkal.
- Tapintatosan bevonjuk a zárkózottabb, agresszívabb, problémás gyerekeket is a közös tevékenységekbe.
- Erősítjük az összetartozás érzését a csoportok elnevezésével.
- Közös készülődünk az ünnepekre, jeles napokra, megemlékezésekre.
- Bevonjuk a családot az óvoda életébe (pl. kirándulás, befogadás időszaka, kézműves délutánok, sportnapok, rendezvények közös szervezése a szülőkkel, szülők fellépése a gyerekek előtt bábozással, dramatizálással, kerti munkálatok stb.).

- Motiváljuk a gyerekeket a közös tevékenységekre, biztosítjuk a sikerélményt pozitív énképük erősítésével.
- Önkifejező, önérvényesítő törekvéseikhez lehetőséget adunk.
- Megértetjük, kialakítjuk, alkalmazzuk a helyes magatartási és illemszabályokat.
- Erősítjük a helyes erkölcsi tulajdonságokat: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség.
- Kialakítjuk a megfelelő akarati tulajdonságokat: önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat.
- Megalapozzuk szokás és normarendszerüket a folyamatos tervezéssel, dicsérettel.
- Megismertetjük a gyerekekkel a szűkebb és tágabb környezetüket, mellyel megalapozzuk a szülőföldhöz való kötődést.
- Ösztönzünk az igazmondásra, őszinteségre óvodásainkat.
- Kialakítjuk a kommunikáció megfelelő formáját, ahol a segítőkészség dominál.
- Problémahelyzetek megoldásaira erkölcsileg elfogadott alternatívákat tanítunk.
- A gyerekek érdeklődésére építve megmutatjuk a természet szépségeit, érdekességeit, és megtanítjuk, hogy azokat szeresse, tisztelje, becsülje meg, és óvja, védje.
- Nemi identitástudatának kialakulását támogatjuk.
- Más kultúrából érkező gyermek elfogadtatása
- Építünk a gyermek nyitottságára, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- alkalmazotti közösségünk kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

4. Kiemelt figyelmet igénylő és tehetséges gyermekek integrációja

Az Intézmény a Szakértői Bizottság szakértői véleménye alapján ellátja a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény 4.§ 25. pontja szerint a kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését, az óvoda Alapító Okiratának megfelelően.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel

- megismerjük a gyerekeket, a családokat (anamnézis, fogadóóra).
- Felmérjük a gyerekek aktuális fejlettségi állapotát.
- Gondosan előkészítjük a befogadást.
- Alkalmazkodunk az eltérő képességekhez, viselkedéshez.
- Biztosítjuk az egyéni szükségletekhez igazodó, egyéni képességekre épülő fejlesztést.
- Összehangolt team munkát folytatunk a fejlesztő szakemberekkel.
- Biztosítjuk az esélyegyenlőséget a kompenzáció sikerességének érdekében.
- Elfogadunk és elfogadtatjuk a másságot a közös tevékenységekbe való bevonással, ahol a differenciálás a gyerekek érzelmeinek megóvásával történik.
- Saját egyéniségükhöz mértén értékelünk, jutalmazunk.

5. A szocializáció fejlettségét mérő és rögzítő dokumentumok:

- A gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követési dokumentuma (anamnézisek, mérések, fogadóórák, rajzok, szociometria).
- Csoport naplóba bejegyzés /Észrevételek a csoport életéről, fejlődéséről, egyéni változásokról.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- Képes alárendelni akaratát a közösség érdekeinek.
- Problémahelyzetben türelmes, átgondolja tettét, konfliktusaiban kompromisszumot keres.
- Szeretettel, elfogadással, segítőkészséggel fordul társai felé.
- Részt vesz a közösség érdekeit előtérbe helyező tevékenységekben, munkálatokban.
- Elfogadja a másságot, nem rekeszti ki társait.
- Örömmel, jókedvűen érkezik és tölti mindennapjait az óvodában.
- Bizalommal fordul a felnőttek és társai iránt.
- Figyelmes, önzetlen játékaiban, tevékenységeiben.
- Akarati tulajdonságai helyes irányba terelik személyiségét: önálló fegyelmeztet, kialakult a feladattudata, kitartó.
- Öszinte, szívesen kommunikál, elmeséli élményeit.

- Sikerélményei magabiztossá teszik, kíváncsisággal várja az iskolai életet.
- Szabálytudata kialakult.
- Én tudata, önkifejező képessége kialakult.
- Kíváncsisággal fordul a környezete felé, a természetet kedveli, harmóniában él vele. A természet értékeit óvja, védi.
- Pozitív érzelmi viszony alakult ki benne a szülőföldje és hazája iránt.

8.3. ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az anyanyelvi nevelés a személyes példamutatásunkkal, viselkedés és beszédmintánkkal válik nevelő hatásúvá, és valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat, mely az óvodai nevelés egészében jelen van.

Fontosságát a gyermekek fejlettségi szintjén, a beszédkedv romlásán, a szókincs szegényességén és a sok beszédészlelési, logopédiai problémán látjuk.

A gyerekek aktív szókincse a megnövekedett audio - és vizuális ingerek növekedésével csökkent, kevesebbet beszélnek a családok otthon, nem tartják fontosnak a szemkontaktussal egybekötött odafigyelést a másokra és a kifejező, árnyalt, választékos, igényes beszédet.

Mivel a gyerekek többsége nem kap pici koruktól kezdve megfelelő mintát, a feladat az intézményekre hárult.

CÉLUNK:

Olyan gyerekek nevelése, akik:

- Biztonsággal megértik a hallott kéréseket, feladatokat, utasításokat.
- Megértik, és megértetik magukat a környezetükkel.
- Mondatba foglalják gondolataikat, érzelmeiket, kommunikálnak a körülöttük élőkkel.
- Mesélnek eseményeket, történeteket, nép- és műmeséket.

FELADATUNK:

Olyan környezetet és helyzeteket teremtsünk, melyben a gyerekek szabadon, gátlás nélkül beszélhetnek.

„A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.”

8.3.1. ANYANYELVI FEJLESZTÉS AZ ÓVODAI ÉLET KÜLÖNBÖZŐ TERÜLETÉN

1. Játék:

- Szókincsbővítés.
- Kifejezőkészség fejlesztés.
- Különböző beszédmodok gyakorlása.
- Érzelmek kifejezése.
- Kapcsolatteremtő kommunikáció.
- Kiszámolók, interakciós játékok, artikulációs játékok.

2. Verselés, mesélés:

- Mintát ad, utánzásra, cselekvésre készítet.
- Közvetítő közeg, élményhez juttatja a gyereket.
- A helyes légzés- és artikuláció.
- Szókincsbővítés.
- Nyelvi kifejezőképesség gazdagítása.
- Nyelvi emlékezetfejlesztés.
- Szövegértés megalapozása.
- Szólás-mondások, találós kérdések.

3. Bábjáték:

- Beszédkészség fejlesztése.
- Élmények újra feldolgozása.
- Szókincsbővítés.
- Szupraszegmentális eszközök gyakorlása (hangszín, hanglejtés, hangerő stb...).

4. Dramatizálás:

- Kommunikáció, metakommunikáció.
- Sorrendiség.
- Beszédkészség fejlesztése.
- Helyes artikuláció.
- Szupraszegmentális eszközök gyakorlása.

5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

- Szupraszegmentális eszközök gyakorlása.
- Hallásfejlesztés.
- Népi mondókák, népdalok.
- Esztétikai élmény.

6. Külső világ tevékeny megismerése:

- Közvetlenül körülvevő és tágabb természeti és társadalmi környezetből szerzett ismeretek, tapasztalatok, folyamatok, jelenségek mondatokba foglalása, sorrendiség, szókincsbővítés, népi hagyományok (hiedelmek, népszokások, közmondások stb.) megismerése.

Ezen belül matematikai tapasztalatok:

- Beszéd és gondolkodás szoros összefüggésben fejlődik.
- Viszonyfogalmak, melléknév fokozása, mozgásirányok, állítások megfogalmazása, alaki, nagyság béli és téri viszonyok befogadása, megértése.

7. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka:

- Verbális megnyilatkozások- belső képek gazdagodása, gondolatok, érzelmek kifejezése, közös élmény lerajzolása, technikai fogalmak.

8. Mozgás:

- Szóbeli közlés, utasítás alapján a gyakorlatok végrehajtása.
- Téri tájékozódás, névutók.

9. Munka jellegű tevékenységek:

- Beszédértés, feladattudat.
- Szókincsgyarapítás.

FELADATAINK:

- Biztosítjuk a beszélő környezetet, helyes mintát nyújtunk.
- Ösztönözzük a beszédkedvet és a kommunikációt szabad játékhelyzetben.
- Meghallgatjuk a gyerekeket.
- Támogatjuk a gyermeki kérdéseket és a válaszok igénylését.

- Kommunikációs helyzeteket teremtünk.
- Ösztönözzük a gyerekeket a véleménynyilvánításra.
- Törekszünk a modellértékű kommunikációra.
- Ösztönzünk a folyamatos, összefüggő, tiszta beszédre.
- Beépítjük a mindennapi életbe az anyanyelvi játékokat.
- Megalapozzuk a szófaji gazdagságot, bővítjük a szókincset.
- Aktivizáljuk a beszéd és mondatalkotást.
- Törekszünk a nyelvtanilag helyes beszéd alakítására, formálására.
- Fejlesztjük a beszédészlelést, beszédértést és a szóbeli emlékezetet.
- Megvalósítjuk a szociokulturális háttér figyelembevételére épülő készség és képességfejlesztést.
- Törekszünk az önkifejező és önérvényesítő törekvések segítésére.
- Együttműködünk a logopédussal és a családdal a megelőzés és korrekció területén.
- Környezettel kapcsolatos nyelvi játékokat szervezünk.
- Felidézzük a közösen átélt sétákon, kirándulásokon szerzett élményeket.
- Támogatjuk a nyelvi kultúrákat.
- Bevonjuk a speciális szakembereket a nyelvi hátrányokkal küzdő gyerekek ellátása érdekében.
- A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.”

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Önállóan rövid történeteket mondanak.
- Szívesen beszélgetnek, beszélgetést kezdeményeznek
- Örömmel vesznek részt anyanyelvi játékokban.
- A társas környezet segítségével képesek a hangok észlelésére, helyes képzésére, a szavak megértésére, alkotására.
- Egész mondatokban beszélnek.
- Választékosan fejezi ki magát.
- Minden szófajt használnak, mondatfajtákat alkotnak.
- Türelemmel végig hallgatják egymást, megértik mások beszédét.

- Ismerik és használják a metakommunikációs jeleket.
- Érzelmeket, gondolataikat ki tudják fejezni mások számára érthetően.
- Kapcsolattartásnál használják az udvariassági, nyelvi formákat.
- Játékszerepeknek megfelelően tudják alkalmazni a különböző beszédmodokat.
- A kommunikáció által biztonságérzetük erősödik.
- Növekszik tájékozottságuk.
- Ismereteik, kapcsolataik gazdagodnak.
- Beszédkészségük, anyanyelvi kultúrájuk színesedik.

8.3.2. ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS

*„ A kisgyermek amit hall, elfelejti,
amit lát, már inkább megjegyzi,
de amiben tevékenyen ő is részt vesz,
az bizonyára bevésődik az emlékezetébe.”*

(Kodály Zoltán)

Az értelmi fejlesztés során a gyerekek spontán szerzett, illetve meglévő tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése, gyakoroltatása oly módon, hogy ezen keresztül fejlődnek megismerő, kognitív képességei.

Valóságghű észlelés fejlesztése:

- Figyelemösszpontosításra, megfigyelésre való képesség fejlesztése.
- érzékelés, észlelés
- Képzeletfejlesztés.
- Emlékezetfejlesztés.
- Gondolkodásfejlesztés.
- Kreativitás, képzelet fejlesztés
- állóképesség fejlesztése ösztönző környezet kialakításával.

CÉLUNK:

Olyan gyerekek nevelése, akiknek:

- Mozgásuk által fejlődnek megismerő funkcióik.
- Akik olyan tapasztalatokat szereznek a szabad játékuk és természetes kíváncsiságukból adódó tevékenységeik által, melyben, rendszereződnek tapasztalataik és ismereteik, fejlődik önállóságuk, kognitív képességeik, kreatív alkotóképességük.

FELADATAINK:

Fejlesztjük érzékelésüket, észlelésüket, amely során a külvilág tárgyait, jelenségeit teljes egészükben láttatjuk:

Tapintás:

- A gyerekek megismertetése különböző anyagokkal, formákkal és azok tulajdonságaival.

Látás:

- Színek és árnyalatok megkülönböztetése.
- Alak- és formaállandóság (rész-egész).
- Számosság elve.
- Vizuális ritmus észlelése és létrehozása.
- Különbözőségek, azonosságok megfigyelése, kiemelése.

Hallás:

- Magas-mély; halk-hangos; gyors-lassú érzékeltetése.
- Hangszerek, zörejangok, egymás hangjának felismerése.
- Megkülönböztetése.
- Ütem és ritmus érzékeltetése.

Szaglás:

- Virágok, gyümölcsök, zöltségek, mindennapi életben megtalálható anyagok, tárgyak illatának, szagának felismerése, megkülönböztetése.

Ízlelés:

- Jellegzetes ízek megkóstolása, felismerése, megkülönböztetése.

További feladataink:

- Biztosítjuk a megismerési folyamatban a minél több érzékszervvel, minél változatosabb módon történő tapasztalást.
- Lehetőséget kínálunk olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit, és saját teljesítőképességüket.
- A spontán szerzett tapasztalatokat, élményeket komplex módon dolgozzuk fel.
- A meglevő ismereteket bővítjük, rendszerezzük különböző élethelyzetekben, tevékenységekben.
- Építünk a gyermekek kíváncsiságára, felfedező vágyára, aktivitására, tudásvágyára, és azt fokozatosan ébren tartjuk.

- Fejlesztjük a gyerekek kitartását, pontosságát, feladattudatát, önállóságát.
- Minél több lehetőséget biztosítunk tárgyak, élőlények, jelenségek természetes környezetben való megfigyelésre, felfedezésre, a környezettudatos magatartás megalapozására.
- Fejlesztjük a figyelmet, a megfigyelésre való képességet.
- Fejlesztjük az alak-háttér, rész-egész összefüggésének, azaz az alaklítás mechanizmusának, működését.
- Lehetőséget biztosítunk a meglevő ismeretek alkalmazására, a változások ok-okozati összefüggésének felismerésére.
- Fejlesztjük a gyerekek képzeletét, emlékezetét, gondolkodását, kreativitását

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Érzékelésük, észlelésük pontos, megbízható.
- Figyelmüket tudják összpontosítani, koncentrálásra képesek.
- Megfigyelésük részletes, képesek kiemelni a lényegét.
- Feladattudatuk kialakult.
- Türelem és kitartás jellemzi őket.
- Különbséget tudnak tenni a valóság és fantázia között.
- Természeti és társadalmi környezetre vonatkozó tapasztalatokkal, alapismeretekkel rendelkeznek
- A tanuláshoz szükséges tapasztalatok, alapismeretek és gyakorlati készségek kialakulnak.
- Megjelenik a szándékos bevésés, felidézés, a megőrzés időtartama megnő.
- Elemi ok-okozati összefüggéseket felismernek.
- Gondolkodásuk problémamegoldó, kreatív.
- Kialakulnak jártasságaik, készségeik, képességeik, melynek révén az érzelmileg motivált cselekvő-szemléletes gondolkodás szintjéről eljutnak a képi-szemléletes gondolkodásra, és megalapozódik az elemi fogalmi gondolkodás.

9. PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK KIEMELT TERÜLETEI

9.1. MOZGÁS

Óvodánkban kiemelt nevelési területként kezeljük a mozgást, éppen ezért arra törekszünk, hogy óvodásainknak minél több lehetősége legyen a mozgásra a nap folyamán akár szabad játékidőben, akár szervezett keretek között.

Tevékenységeiket is úgy tervezzük, hogy a játékoság mellett minél „mozgalmasabb” is legyen, hiszen az óvodáskorú gyermek akkor érzi igazán jól magát, ha sokat játszhat és sokat mozoghat.

A heti tervet úgy állítjuk össze, hogy abban minden nap helyett kapjon a testmozgás, testedzés valamilyen formában (mindennapos mozgás)

Amíg az időjárás lehetővé teszi, addig az udvaron valósítjuk meg ezeket a tevékenységeket, rossz idő esetén a csoportszobákban, vagy a tornateremben van lehetőség a mozgásra, mozgásfejlesztésre, testedzésre (Centenárium épületben).

Arra törekszünk, hogy minél több mozgásfejlesztő eszközt biztosítsunk, melyeket az udvaron, csoportszobákban és a tornateremben is használhatnak a gyerekek.

A hatszorosított épületünk nem csak tornateremmel, hanem külön mozgásfejlesztő tornaszobával is rendelkezik.

CÉLUNK:

Olyan gyerekek nevelése, akik:

- Örömmel, sokat és rendszeresen mozognak, fejlődnek kondicionális és koordinációs képességeik.

FELADATUNK:

- Mozgásigényük kielégítése teremben és udvaron.
- Személyes példamutatásunkkal törekszünk a mozgás megszerettetésére.
- A gyerekek életkorának és képességeinek figyelembevételével differenciált mozgásanyagot állítunk össze.

9.2. KOMMUNIKÁCIÓ

A kommunikáció az óvodai nevelőmunkánk egészét átszövi, mely megnyilvánul a beszédben, metakommunikációban, a gyermek alkotásaiban.

Minden nap történik olyan jellegű tevékenység, játék, foglalkozás, mely kifejezetten a kommunikáció fejlesztését, az anyanyelvi fejlesztést célozza.

Munkánkat logopédus segíti, külön is foglalkozik a beszéd és kommunikációfejlesztésre szoruló gyerekekkel és szakmai segítséget ad.

CÉLUNK:

Olyan gyerekek nevelése, akik:

- Szívesen, örömmel, bátran kommunikálnak a társaikkal és a felnőttekkel.
- Akik ismerik és használják a metakommunikáció formáit.
- Közlésvágyukat rajzaikban és alkotásaikban is megjelenítik.
- Beszédfigyatekos gyerekek fejlesztéséhez biztosítjuk a személyes foglalkoztatási feltételeket, eszközöket és a segítő szakember jelenlétét.

FELADATUNK:

- Biztonságos, szeretetteljes, elfogadó légkört alakítunk ki.
- Példamutató, személyes, elfogadó pedagógusi attitűdöt tanúsítunk.
- Tervezzük az anyanyelvi fejlesztést, beszédfejlesztést segítő játékokat.
- Megértő figyelemmel hallgatjuk meg a gyerekeket.
- Gátlások oldására, beszédkedv felkeltésére használjuk a bábót, bábparavánt.
- Az óvodában törekszünk arra, hogy a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

9.3. KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS

A környezeti beállítódás egyrészt ösztönös, másrészt tanult viselkedési mintáktól függ.

A környezettudatossághoz kapcsolódó tanult, elsajátított ismeretek fontossága hatványozott, hiszen az a gyermek az óvodai nevelés keretei között tölti az ideje nagy részét.

A pedagógus a viselkedésmintájával erősíti a megismert és tanult szokásokat.

Ennek fontosságát felismerve óvodánk elkötelezettnek érzi magát a fenntarthatóságra nevelés iránt.

Óvodánkban zöld óvodai tevékenységgel foglalkozó munkaközösség működik, mely a zöld óvoda kritériuma szerinti működésnek próbál eleget tenni.

CÉLUNK:

- Olyan értékrend, szokások, attitűd kialakítása, amelyek elősegítik a környezettel való harmonikus kapcsolatot.
- Olyan sajátos magatartásforma és gondolkodási képesség kialakítása, amely a környezeti kultúra megalapozásához szükséges.
- Egészséges életvitel igényének kialakítása
 - környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása
 - szülők gondolkodásmódjának formálása a gyerekeken keresztül

FELADATUNK:

- Természet megszerettetése.
- Környezettudatos magatartás kialakítása és formálása.
- A fenntartható fejlődés elveinek megismertetése: *„A fenntartható fejlődés a fejlődés olyan formája, amely a jelen szükségleteinek kielégítése mellett nem fosztja meg a jövő generációit saját szükségleteik kielégítésének lehetőségétől”* (ENSZ Közös Jövőnk jelentés, 1987).
- Megismertetni a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, a gyerek tanulja meg ezek szeretetét, védelmét is.

Óvodásaink környezettudatosságával összefüggő tevékenységek:

- Szelektíven gyűjtenek hulladékot.
- Elzárják a csapot, spórolnak a vízzel.
- Mesterséges fényforrást csak szükség esetén használnak.
- Madárbarát kertet gondoznak.
- Évszakok és a természet változásait megfigyelik.
- Természetet és az állatokat szeretik.
- Az óvodapedagógus segítségével az akváriumban vizet cserélnek, halakat etetnek.
- Óvodai kiállításokon vesznek részt.
- Konyha-, növény és sziklakertet, gyógynövényeket gondoznak.
- Komposztálnak.
- Egészséges ételeket kóstolnak, zöldséget, gyümölcsöt rendszeresen esznek.
- Gyűjtik a természet kínálta „kincseket” és elhelyezik a csoportban erre kijelölt elősarokban.
- Hagyományt ápolnak: „a csoportok fájának megválasztása”, egészségnap, újságpapírgyűjtés, kisállat kiállítás.
- Nem állítunk karácsonyfát a csoportban, óvoda udvarán közösen díszítjük fel a fenyőfát természetes anyagokkal, gyümölccsel. (narancs, almakarika)

Fontosnak tartjuk, hogy óvodapedagógusaink is folyamatosan fejlesszék szakmai tudásukat, bővítsék ismereteiket, ezért előnyben részesítünk minden olyan szakmai továbbképzést, mely óvodai nevelési programunk kiemelt területeihez szorosan kapcsolódik.

10. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉG FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

10.1 JÁTÉK

„A játék tanít, életre nevel.

A játék alkotni, a világot szebbé tenni, megváltoztatni serkent.”

(dr. Andrásfalvi Bertalan)

A játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékban jeleníti meg. A játéktevékenységhez esztétikus tárgyi feltételeket, elegendő időt biztosítunk, amelyben a gyerekek jogot kapnak az aktivitásra, érdeklődésük szerint sajátíthatják el az ismereteket.

Keressük azokat a tanulási-, szervezési formákat, amelyek a gyermek lételemén, a játékon alapulnak, és életkori sajátosságaihoz igazodnak.

A hagyományörzés érdekében fontosnak tarjuk, hogy népi játékeszközökkel is gazdagítsuk óvodásaink játékát.

Játék közben kapcsolatba kerülnek természetes anyagokkal, megszeretik környezetüket, alakul esztétikai fogékonyságuk, ismerkednek a felnőttek munkaeszközeivel, használati tárgyaival, mindennapi életével.

Játékfajták:

Gyakorlójáték: A gyerekek úgy ismerkednek a környezetükkel, hogy újra és újra ritmikusan ismételtetnek egy - egy funkciót.

Konstruktív játék: Kreativitásra nevel, fejleszti a figyelmet, emlékezetet, képzeletet és kézügyességet. Előre kigondolt tervvel, a feladatok szétosztásával valósítják meg elképzeléseiket az építés során.

Szerepjáték: Az egyik legszemélyesebb, intim tanulási folyamat. A gyerekek „mintha” helyzetet hoznak létre.

Sajátosságai: utánzás, szimbolizálás, fantázia, saját belső énjét, érzelmeit, indulatait vetíti ki a játék témájában.

A világ megismerésének és a társadalmi életre való felkészítésnek az egyik legfontosabb eszköze.

Gyakorolják az egymásra figyelmet, akaratuk, elgondolásaik késleltetését, módosítását.

Alkalom adódik a konfliktusok megoldásának gyakorlására.

Dramatikus játék: A szerepjáték egy fajtája, melynek során a gyermekek az őket érzelmileg megragadó élményeiket, meséket, színházi előadásokat játsszák el.

Szabályjáték: A játék meghatározott szabályok, vagy a gyermekek által felállított, és önként vállalt szabályok szerint történik. Törekszünk arra, hogy a gyermekek megszeressék a változatos szabályjátékokat, legyenek a játékok vezetői maguk a gyermekek. A szabályjátékok kielégítik a gyermekek mozgásigényét, fejlesztik az értelmi képességeket.

Barkácsolás: Ajándékot, dísz tárgyakat és szerepjátékhoz szükséges eszközöket készítenek.

Bábozás: A bábok a gyermekek számára bármikor elérhetők. Nagyon jó lehetőség a feszültség oldására, a gátlások leküzdésére, a barkácsoláson készített tárgyak meglevevítésére, a mesék eljátszására, kapcsolatteremtésre.

CÉLUNK:

Olyan gyermekek nevelése, akiknek:

- A játék során gazdagodik képzeletük, és általa kreatívabbá válnak.
- Elsajátítják a helyes magatartás szabályait, fejlődnek társas kapcsolataik, képessé válnak problémáik önálló megoldására.
- A játék hatására derűssé, kiegyensúlyozottá válnak, pozitív érzelmeik által fejlődik személyiségük.
- Mozgásuk összerendezettebb, harmonikusabb lesz, fejlődik finommotorikájuk, alakulnak értelmi képességeik.

FELADATAINK:

- Biztosítjuk az elmélyült, kreatív játékhoz a nyugodt légkört, a helyet, időt, eszközt és az élményszerű lehetőségeket /csoportszobában, udvaron egyaránt/.
- Tudatosan tervezzük és dokumentáljuk a hetirendben a kiemelt feladathoz igazodó játéktevékenységet.
- Építünk a gyermekek egyéni élményeire, az őket foglalkoztató eseményekre, kérdésekre.
- Tovább lendítjük a játékot új ötlettel, gondolattal, új tárggyal, kérdéssel, problémafelvetéssel, együtt játszással, játékba való bekapcsolódással.
- Támogatjuk a gyermekek „formabontó” és ötletes játékelképzeléseit (bútorok elmozgatása, játékok más funkcióban való felhasználása).
- Biztosítjuk a gyermekek számára a változatos élményeket.

- Figyelembe vesszük a csoport életkorát, fejlettségi szintjét.
- Biztosítjuk a természetes anyagokat, újrahasználató hulladékot, melyet a gyerekek szabadon felhasználhatnak a játékuhoz.
- Megtanítjuk és figyelemmel kísérjük a fejlesztő-, társas-, szabályjátékok használatát.
- Példát mutatunk és ösztönözzük a gyermekeket a játékeszközök megóvására.
- Biztosítjuk az aktualitást, az évszakhoz kötődő tevékenységeket.
- Biztosítjuk a barkácsolás lehetőségét, eszközöket a játékidőben.
- Ösztönözzük a gyerekeket az önálló konfliktuskezelésre.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Gazdagodik képzelete, fantáziája, ötleteit játékában felhasználja.
- Tud együtt játszani társaival, alakulnak akarati tevékenységeik.
- Önállóan kezdeményez játékot, leosztják egymás között a szerepeket.
- Ismeri a játékszabályokat, betartja azokat.
- Megjelenik a reprodukálás a szimbolikus játékában.
- Játék tartalma egyre színesebb, gazdagabb.
- Elmélyült játék időtartama egyre hosszabb.
- Pozitív irányba alakulnak társas kapcsolatai, játékában már nem az eszköz, hanem a társ lesz a fontos.
- Elkerülik a konfliktusokat, kompromisszumkötésre képes.
- Fontossá válik számára a közösség.

10.2 VERSELÉS, MESÉLÉS

A mesélésnek, verselésnek, mondókázásnak, dramatizálásnak, bábozásnak mindig helye és ideje van az óvodánkban, ahányszor csak lehetőség van rá, hiszen az érzelmi biztonság megadásának és az anyanyelvi fejlesztésnek ezek a legfőbb eszközei. Így alapozzuk meg a gyermekeknek a könyvekhez való pozitív viszonyulását, ami elősegíti az olvasóvá válást.

Bármelyik műfajt is választjuk, mindegyik élmény a gyermek számára, melynek hatására belső képek alakulnak ki benne, ez az élmény feldolgozás legfontosabb formája.

A gyermekirodalmi alkotások hangulata, ritmusa, lüktetése, gazdag érzelmvilága leköti a gyermek figyelmét.

A gyermekirodalmi alkotások hatása fontos, mert:

- Emberi kapcsolatokra gyakorolt hatása révén mélyíti az önismeretet.
- Oldja az ismeretlen okozta szorongásokat.
- Megadja, a gyermeknek a kettős átélés lehetőségét egyszerre válik hallgatóvá és résztvevővé.
- A mindennapos irodalmi élmény nyújtása a gyermek lelki fejlődésének elmaradhatatlan része.
- Bővíti, a szókincsét felkelti a beszédkedvét, fejlődik emlékezetük, képzeletük.

A mese, vers kapcsolata más nevelési területekkel:

1.Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka: lerajzolja, lefesti a mese adta élményeit, eszközöket készít a dramatizáláshoz, bábozáshoz.

2.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc: közel hozza a verset a ritmus, a hangzás a vers hangulata által.

3.Anyanyelvi nevelés: gyarapodik szókincse, nyelvi fordulatokat, tájszólásokat, közmondásokat, szólásokat ismer meg, elsajátítja anyanyelve dallamosságát, hangsúlyát.

4.Játék: irodalmi élményeiket beépítik a játékba a dramatizálás, bábozás által.

5.Erkölcsei nevelés: a népmese erkölcsi értékeket közvetít, megláttatja, milyen a pozitív és a

negatív hős, segíti az empátiás készség kialakulását, fejlődik nemzeti identitástudatuk, így segítve az eligazodást a gyermekeknek a világban.

6. Esztétikai nevelés:

- A grammatikailag helyesen, szemléletesen élmény szerűen előadott mese esztétikai élményt nyújt.
- Az esztétikusan válogatott kellékekkel, díszletekkel formáljuk a gyerekek esztétikai érzékét.

7. Közösségi nevelés: dramatizálással, bábozással együtt játszásra próbáljuk ösztönözni őket.

8. Személyiségfejlesztő hatása:

- Vágyai teljesülnek a mesék átélésekor.
- A mesék mintát adnak bizonyos tulajdonságokra (pl. többet ésszel, mint erővel).
- Feszültségoldó hatása van.
- Gondolkodási műveleteket fejleszt.
- Az önkifejezés egyik eszköze (saját vers/mese alkotása).

9. Mozgás: koordinációs képességeiket fejleszti a mondókák, rigmusok mozgással kísért mondogatásával

CÉLUNK:

Olyan gyerekek nevelése, akik (nek):

- A népi, klasszikus és kortárs irodalmi művek rendszeres hallgatásával megkedvelik, megszeretik a meséket és verseket.
- Örömet okoz a vers és mesehallgatás.
- Nem csak befogadói a különféle irodalmi élményeknek, hanem a maguk által kitalált mesék, versek előadásával, annak mozgással, ábrázolással történő kombinálásával egyben alkotóvá is válnak, megtalálva így az önkifejezés egyik lehetséges módját.
- Szívesen meghallgatnak, megnéznék egy- egy igényes, életkoruknak megfelelő irodalmi előadást.
- Szívesen dramatizálnak.

FELADATUNK:

- Igényes, gyermekközpontú irodalmi anyagot állítunk össze
- Figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, a csoport és az egyén fejlettségi szintjét,
- Megtervezzük a pihenés előtti mesét.
- Törekszünk a különböző irodalmi műfajok megismertetésére.
- Megteremtjük a helyet, időt, eszközöket, a rendszerességet a ráhangolódáshoz a mindennapos éloszavas meséléshez, a mese befogadására, a verseléshez, mondókázáshoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz
- Felhívjuk a szülők figyelmét a mindennapos mesélés fontosságára, egyben alternatívaként kínáljuk a média helyett.
- Jó hozzáférhető helyen helyezünk el a könyveket a gyerekek számára.
- Megtanítjuk a könyvek helyes használatát.
- Felelevenítjük a néphagyományokhoz kapcsolódó irodalmi anyagokat.
- Lehetőséget teremtünk az önálló vers, mesemondásra.
- Nyelvi hűséggel közvetítjük az állandó nyelvi kapcsolatokat, szófordulatokat.
- Az irodalmi anyagot úgy választjuk meg, hogy az kapcsolódjon a gyermek élményeihez, tapasztalataihoz, igazodjon a gyermeki személyiséghez, járuljon hozzá a népi kultúra átörökítéséhez.
- Tanítás céljából rövid verseket, meséket, mondókákat választunk.
- Lehetőségeinkhez képest mesesarkot alakítunk ki a csoportszobában, melynek hangulata motiválja a gyermeket a mesehallgatásra, egy- egy történet kialakítására, eljátszására.
- Törekszünk a mesék, versek helyes arányának a megválasztására.
- Építünk a népmesék erkölcsi nevelő értékére.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- Szívesen hallgat meséket, verseket.
- Mesekönyvet nézeget akár egyedül is.
- Mondókák lüktetését, ritmusát mozgással kíséri.
- Irodalmi élményeit bábozással, dramatizálással megjeleníti.
- Igényli a mesélést, bábozást, diafilm vetítést.
- Életkorának megfelelő színházi, bábszínházi előadást figyelmesen nézi.
- 10-12 mondókát, 6-8 verset megjegyez.
- Figyelmesen, csendben hallgat mesét, verset.

- Szívesen mesélnek ők maguk.
- Szívesen dramatizálnak.
- Megszilárdulnak a mesehallgatással kapcsolatos szokások.
- Szeretik a könyvet, vigyáznak rá.
- Történetet időrendi sorrendben elmesélnek képről, kedvenc meséiket akár kép nélkül is.

10.3. ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC

Magyar emberré nevelés eszköze a zene, az énekszó.”
(Kodály Zoltán)

Az ének, zene, népi játék, néptánc, az ünnep, a néphagyomány meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben. A zenei tevékenység bármely formáját választjuk, biztosak lehetünk benne, hogy szinte az összes zenei képesség egyidejűleg fejleszthető.

Mivel a gyermek fejlődése- beleértve a zenei fejlődésüket is- egyénenként változó, így a zenei képességfejlesztés is évről évre csoportról csoportra változhat.

Az óvodapedagógus éneke, hangszeres játéka, a megfelelően válogatott komoly- és népzenei alkotások erősítik a gyermek zene iránti fogékonyságát.

Fontosnak tartjuk, hogy óvodásaink ne csak saját anyanyelvüket, de az ének-zene sajátos nyelvezetét is megismerjék. Az énekes játékokban a szöveg és a dallam egy tökéletes egység, melynek a tiszta, érthető beszéd kialakításában fontos szerepe van.

Óvodánkban rengeteg lehetőség adódik a gyermekeknek arra, hogy zenei élményhez jussanak (környezet hangjainak megfigyelése, ölbeli játékok, népi mondókák, körjátékok, mozgásos játékok, zenehallgatás stb....) Ezek mind formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát, felkeltik zenei érdeklődését, kreativitását.

Mivel a zene és a tánc egymástól elválaszthatatlan, így fontosnak tartjuk, hogy az ének-zenén keresztül, a tánc, néptánc adta örömteli, szabadságot nyújtó mozgás örömét is felfedezhetik a gyerekek.

A hagyományok ápolása, magyar kortárs művészeti alkotások megismerése is fontos számunkra, melyet a tevékenységekhez, jeles napokhoz, ünnepekhez kötődő népdalok éneklésével, hallgatásával, a gyermek-, néptáncok és népi játékok megtanításával biztosítjuk óvodásaink számára.

Ez az utánzásos tevékenység önmagában is örömforrás, de ezen felül nem feledkezünk el a gyermektánc igen sokoldalú fejlesztő hatásáról sem.

Kapcsolat a más nevelési területekkel:

1. Anyanyelvi nevelés:

- Mondókák hangsúlyát, hanglejtését pontosan követi a gyermekdal.
- Mondókák, énekek ismétlése fejleszti a helyes artikulációt, szavak pontos kiejtését.
- Új szavak bővítik a gyermek szókincsét.
- Mozgással egybekötött cselekvések segítik megérteni az új szavakat.

2. Mozgás (gyermektánc, - énekes népi játékok):

- Zene lüktetésével segíti a koordinált mozgás kialakulását.
- Segít a tanulási zavarok leküzdésében.
- Fejleszti a szem-kéz -, szem- láb koordinációt.
- Kitartó figyelmet összpontosítást igényel, így a figyelem minőségét és tartósságát is fejleszti.
- Esztétikai -, és közösségi élményt nyújt.
- Feszültségoldó hatású.
- Pozitívan hat érzelmeire.
- Alternatívát nyújt a számítógép és a televízió helyett.
- Olvasás -, írási nehézségek megelőzésében segít, mert ritmusossága elősegíti a szenzoros integrációt.

CÉLUNK:

Olyan gyermekek nevelése a zenei nevelésen keresztül akik:

- Képesek felfedezni a zene örömét, szabadságát, szépségét.
- Örömmel, felszabadultan énekelnek egyénileg vagy csoportban, irányított keretek között vagy szabadon.
- Szívesen „zenélnek”, játszanak körjátékot, hallgatnak zenét, örömmel mozognak, táncolnak bármilyen zenére.

FELADATAINK:

- Biztosítjuk az időt, teret, eszközt a spontán és tervezett ének-zenei tevékenység szervezéséhez a nap bármely szakaszában.
- Úgy helyezzük el a hangszereket, „zenélő tárgyakat”, ritmushangszereket, hogy az a gyerekek számára jól hozzáférhető és bármikor használható legyen
- Sokféle, különböző műfajú, stílusú dalanyag, mondóka, énekes játék, énekes nép játék közül választunk, mutatunk be és tanítunk a gyermeknek (népzene, komolyzene,

kortárs zenei alkotások, műdal, könnyedebb zenei alkotások, más nemzetek zenéi stb.).

- Úgy szervezzük a foglalkozásokat, hogy az érdekes, színes, változatos, tartalmasabb és keltse fel a gyermek zenei érdeklődését.
- Megszerettetjük az éneklést, ének-zenét, népi-, és gyermektáncokat.
- Megismertetjük a gyermeket a különféle ritmushangszerekkel és azok használatával.
- Megismertetjük a gyermeket a népzenei hagyományokkal.
- Ünnepeinket, jeles napokat, természeti jelenségeket, évszakokat, az emberi élet fordulópontjait igényesen válogatott zenei anyaggal tesszük hangulatosabbá, gazdagabbá
- Megismertetjük óvodásainkat a magyar zenei-, népzenei kultúra „kincseivel”
- Sokoldalúan fejlesztjük a zenei készségeit, képességeit.
- Követjük és betartjuk a fokozatosság elvét a zenei anyag összeállításában, feldolgozásában, a képességfejlesztési feladatok megtervezésében.
- Felkeltjük a gyermek zenei érdeklődését, formáljuk zenei ízlését és esztétikai fogékonyságát.
- Fejlesztjük mozgását, ösztönözzük az összerendezett, harmonikus, esztétikus mozgásra a gyermektáncok elsajátításával.
- Nyugodt, vidám légkör megteremtése.
- Reagálunk a gyermek spontán kezdeményezéseire.

A fejlesztés tartalma:

1. hallásfejlesztés:

- Magas – mély reláció érzékeltetése.
- Halk – hangos különbségének megfigyelése.
- Dallamfelismerés, zenei emlékezet fejlesztése.
- Hangszínek megfigyelése.
- Zenehallgatás (különböző hangulatú, évszakokhoz, eseményekhez kapcsolódó magyar népdalok, könnyen érthető szövegű műdalok, más népek dalai, amit vagy az óvodapedagógus ad elő, esetleg hangszeren eljátssza, vagy CD-ről lejátssza).
- Dallambújtatás, belső hallás fejlesztése.
- Intonáció fejlesztése (egyre tisztább éneklésre, hangadásra nevelés).
- Tonalitás érzék fejlesztése (hangnem és alaphang érzetének fejlesztése).

2. ritmusérzék fejlesztés:

- Egyenletes lüktetés érzékeltetése.
- Ritmusérzék fejlesztése.
- Tempókülönbségek érzékeltetése.
- Szünetek helyének érzékeltetése.
- Motívumhangsúly, sorhangsúly érzékeltetése.
- állandóan ismétlődő ritmus vagy ritmusképlet csak fejlett nagycsoportban javasolt.

3. mozgás- és térforma fejlesztés:

- Játékos mozdulatok gyakorlásával.
- Egyszerű tánclépések gyakorlása énekes játékok közben.
- Egyszerűbb és bonyolultabb térformák használata énekes-, körjátékok közben.

4. hangszerek használata:

- Ismerkedés a hangszerekkel.
- Egyszerű ritmushangszerek használata.
- Maguk készítette hangszerek használata.
- Változatos hangszerhasználat a dalokhoz igazodva.

5. zenei alkotókedv:

- Dallamfordulatok kitalálása.
- Zenei kérdés- felelet.
- Egyszerű dalok kitalálása.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- 3- 6 hangterjedelemben tud énekelni.
- Csoportban és egyénileg is énekel, helyes kezdőmagasságban, tempóban.
- Kb. 20 dalt tud, 10-et jól tud.
- Dallammotívumot visszaénekel.
- Ismeri a zenei fogalom párokat.
- Jól ismert dalt felismer kezdő- vagy dallammotívumról.
- Tud dallambújtatással énekelni.
- Dallammotívumokat visszaénekel egyénileg vagy csoportban.
- Különféle zörejhangokat felismer.
- Fogékonnyá válik a zenehallgatásra.

- Értzi a ritmus és az egyenletes lüktetés közötti különbséget.
- Érzékeli a gyors és lassú különbségét, képes tempótartásra.
- Egyszerűbb tánclépéseket és térformát megtanul, képes egyöntetű, harmonikus mozgásra.
- Ritmushangszereket ismeri, tudja azokat használni.
- Motívumhangsúlyt tapssal, járással, játékos mozdulatokkal képes kiemelni.
- Képes önállóan dallamot kitalálni, kérdez- felelet játékot játszani.
- Ismeri a körjátékok szabályait, önállóan kezdeményezi a körjátékot és el is tudja játszani.

10.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

*„Csodálatos, hogy milyen eredeti tud lenni a gyermek,
ha hagyják”*

(Kerekgyártó Imre)

A vizuális és manuális úton való ismeretszerzés az önkifejezés, a teljes személyiségfejlesztés fontos eszköze. Olyan élményeket kell nyújtánunk óvodásainknak, ahol rácsodálkozhatnak a sokszínű világra a teljes szabadság érzését biztosítva.

Fontos, hogy a vizuális tevékenységekben jelenjen meg és tükröződjön a gyerekek értelmi fejlettsége, a környezethez való viszonyuk. Szabadjára engedik érzelmeiket, utat engednek vágyaiknak, jelzéseket adnak magukról, kommunikálnak, szocializálódnak környezetükkel az együttes tevékenységekben. Új technikákkal, eszközökkel, újra hasznosítható tárgyakkal, természetben megtalálható termékekkel, élettelen anyagokkal ismerkednek.

Az ábrázoló technikák összefonódnak a játékkal, konstruálással, barkácsolással, és más művészeti és egyéb tevékenységgel.

A gyermeki ábrázolás olyan speciális tevékenység, melynek során a világról szerzett ismereteit érzékletes, képi úton rögzíti. A bennük esetlegesen felgyülemlett feszültség a vizuális önkifejezésben oldódik. Maga a tevékenység örömet okoz, lehetősége van az önkifejezésre, befogadóbb lesz a környezet esztétikumának meglátására, reprodukálására.

A finommozgása pontosabbá, könnyedebbé válik, gazdagodnak tér-, forma-, szín képzeik. Alakul igényességük, megalapozódik esztétikai érzékenységük, ízlésük.

Felelősségünk a példaadásban jelentős, hisz a gyerek azt látja szépnek és vonzónak, amit az általa szeretett személy is. Magunk is részt veszünk a vizuális tevékenységekben, ötletekkel, eszközökkel segítjük őket a fantáziájuk kibontakozásában.

Segítjük kreativitásukat, elegendő időt biztosítunk az alkotó tevékenységekhez. Folyamatosan buzdítunk, dicsérünk, egyéni képességeiket figyelembe véve. Az elkészült alkotásokat tiszteletben tartjuk, kiállítjuk, díszítünk velük, ajándékozunk, és pályázatokra küldjük.

Rajzaikat elemezzük, a fejlődési naplóba is teszünk el időszakonként. A gyerekek fejlődését, jelenlegi érzelmi állapotát híven tükrözik az alkotások.

Vizuális tevékenység tartalma:

- Alkotási lehetőségek síkban: rajz, festés, kréta.
- Plasztikai technikák: agyagozás, gyurmázás (gyúrás, gömbölyítés, sodrás, simítás, lapítás, mélyítés).
- Építés.
- Emberábrázolás: élményen alapuló ábrázolás (emberrajz, báb, gyurma stb.).
- Festészet: tempera, ujjal, dugóval, üvegfestés, tojásfestés stb.
- Grafikai eljárások: ceruza, kréta, zsírkréta, pasztellkréta, pasztellceruza, filc, karcolás stb.
- Különböző eszközök, anyagok: papír, műanyag, gomb, filc, fonal, textil, termések, termények, növények (falevél, virágok, csuhé), állati eredetű (csigaház, kagyló, gyapjú, méhviasz), élettelen természeti tárgyak (kavics, homok, kő, gyertya).

Vizuális tevékenységek felhasználása:

- Jeles napi készülődés (születésnap, advent, anyák napja, húsvéti készülődés stb.).
- Évszakonkénti díszítés (csoportszoba, faliújság).
- Népi kézműves technikák megismerése (szövés, körmön fonás, batikolás, nemezelés).
- Díszítés (díszítő technikák megismerése).
- Játék kiegészítők, játékkészítés (pl. memória játék).

CÉLUNK:

Olyan gyerekek nevelése, akik (nek):

- Szívesen, örömmel készítenek kreatív, többféle technika és eszköz felhasználásával olyan alkotásokat, mely híven tükrözi életkorához, és fejlettségi szintjéhez megfelelő ügyességét és fantáziáját.

- Kézügyessége, türelme, alkotókedve megfelel az iskolaérettség kritériumainak. Minden eszközből képesek újat, ötleteset, esztétikust alkotni.

FELADATAINK:

- Biztosítjuk a gyerekek számára az ösztönző élményeket.
- Megláttatjuk a természet szépségeit, esztétikumait.
- Fejlesztjük a manuális kifejezőképességüket.
- Felébresztjük a gyermekek ábrázolás iránti igényét, vágyát.
- Megismertetjük a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel.
- Biztosítjuk egész nap folyamán a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, barkácsolás lehetőségét, eszközeit, idejét.
- Segítjük a gyerekeket kreativitásuk kibontakozásában, az önkifejezésükben.
- Felhívjuk a gyermekek figyelmét a szépségre, az esztétikumra, az értékek megóvására.
- Esztétikus környezetet alakítunk ki, törekszünk a színek és formák harmóniájára.
- Tiszteletben tartjuk a gyermeki önállóság érvényesülését, a gyermekek egyéni látásmódjának kifejeződését.
- A gyerekeket saját és társaik alkotásainak megbecsülésére neveljük. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére
- Lehetővé tesszük, hogy a gyerekek elkészült munkáikban gyönyörködhessenek.
- Megbecsüljük alkotásaikat, a szülők számára is látható helyre tesszük, lehetőség szerint alkotásaikat közösségi rendezvényeken is bemutatjuk
- A gyermekek alkotásait önmagukhoz mértén dicsérjük, mely folytonos tevékenységre, javításra, kreativitásra ösztönzi őket.
- Megismertetjük a gyermekeket életkoruknak megfelelő formában a népművészeti, kortárs művészeti alkotásokkal, a népi hagyományos tevékenységekkel.
- Segítjük a gyerekeket, egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően a térbeli tájékozódásuk fejlődésében.
- Megismertetjük őket az a környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra nevelés lehetőségével, fontosságával, természetes anyagok használatával

- A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka tevékenységek során a gyermekek ismerkedjenek meg a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Rácsodálkoznak a szép látványára, tudnak gyönyörködni benne.
- Biztonsággal használják és alkalmazzák a megismert eszközöket, anyagokat, technikákat (ceruza-, ecsetfogás, olló használat, gyurma megmunkálása).
- Biztonsággal bánnak a színekkel, ismerik a színkeverés néhány fortélyát.
- Emberrajzuk arányosabbá, részletesebbé válik, megjelenik a mozgás ábrázolása, a több szempontú profil.
- Örömet jelent számukra az ábrázoló tevékenység, türelemmel és kitartással ábrázolnak.
- Kreatívan hoznak létre egyéni és közös alkotásokat.
- Képzőművészeti alkotásaikban és a plasztikai munkáikban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- Biztonsággal eligazodnak a térbeli és síkbeli alkotásnál.
- A hulladékból is esztétikust alkotnak.
- Alakul térbeli tájékozódó képességük, képi gondolkodásuk, tér-, forma-, szín képzeik gazdagodnak.

10.5. MINDENNAPOS MOZGÁS

„Minden életkornak megvan a maga fontos, egyedülálló, teljes szerepe, feladata.

Szigorúan tilos és kártékony bármelyiket is feláldozni a következő érdekében.”

(Nagy László)

A mozgás a gyermek legalapvetőbb szüksége, legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Minél kisebbek a gyerekek, annál nagyobb hely kell a mozgáshoz. A mozgásos tevékenység biztonsága érdekében kialakítjuk azokat a szokásokat, szabályokat, melyek biztosítják a balesetek elkerülését.

A rendszeres, kényszerszertől mentes, közösségben történő örömteli mozgás a gyerekek igényévé válik, mely hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, elősegíti egészségük kialakulását, megőrzését, a testi és a motoros képességek fejlődését.

Szervezeti keretek:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység, mely az óvodai élet minden napján biztosított
- játékos környezetben és játékba ágyazottan irányított mindennapos mozgásfejlesztés
- szervezett mozgásos tevékenység

A mozgás kapcsolata más nevelési területekkel:

1. Gondozás: biztosítja a gyermekek zavartalan fejlődését, egészségük fenntartását.
2. Szocializáció: mert saját testének megismerésével elősegíti az én-tudat és a szociális én fejlődését.
3. Közösségi érzés: közös, örömmel végzett mozgás közben fejlődik toleranciájuk, együttműködő képességük.
4. Matematikai tapasztalatszerzés: téri irányok, formák bemozgásával fejlődik térpercepciójuk.
5. Különböző észlelési területek: megnevezett, látott, elvégzett cselekvések elősegítik az észlelési területek integrációját, a fogalomalkotás fejlődését.
6. Anyanyelvi nevelés: mondókákkal kísért mozgások által.
7. Zenei nevelés: zenére, ritmusra végzett mozgások által
8. Esztétikai nevelés: harmonikus és összerendezett mozgások végzésével

Motorikus képességek csoportosítása:

1. Kondicionális képességek (melyek a mozgásvégrehajtás energetikai bázisát adják)

- Gyorsaság.
- Erő.
- Állóképesség.

2. Koordinációs képességek (a pontos és célszerű mozgásvégrehajtást biztosítják)

- Egyensúlyozó képesség.
- Térbeli tájékozódó képesség.
- Alapmozgások koordinálásának képessége.
- Szem- kéz-láb koordinációs képesség.
- Szerialitás.
- Kinesztézia.
- Kombinációs képesség.
- Helyzet felismerési és reagálási képesség.
- Gyorskoordinációs képesség.
- Hajlékonyság, rugalmasság, ízületi mozgékonyosság.

A mozgás tartalma:

Szabad, spontán mozgások:

- Természetes és egyéb mozgások, fogójátékok, mászások, gurulások, járások, futások, bújócskák, labdajátékok.
- Mozgásos népi játékok: ugróiskola, szembekötősdí, különböző ügyességi és erő összemérő játékok.

Szervezett mozgás:

- Mindennapos irányított mozgás: játékos formában, esetleg zenére, zenei ritmusra, népi játékok játszásával, néptáncsal
- Szervezett mozgásos tevékenység: természetes emberi mozgások: járás, futás, ugrás, dobás, kúszás, mászás, emelések, egyensúlyozások, eszközzel végezhető gyakorlatok, mozgásos játékok

CÉLUNK:

Olyan gyerekek nevelése, akik (nek):

- természetes és harmonikus mozgása folyamatosan fejlődik a kedvező testi képességekre való ráhatással.
- Örömmel, sokat és rendszeresen mozognak, igényükké válik a testnevelés, a játékos torna.
- Fejlődnek kondicionális és főleg koordinációs képességeik, elsősorban testi erejük, egyensúlyérzékük és térpercepció érzékelésük.

FELADATAINK:

- Mozgásigényük kielégítése a csoportszobában, tornateremben és az udvaron.
- Arra ösztönözzük a gyermekeket mindhárom korcsoportban, hogy a mindennapos játékos mozgásban, szervezett formában, életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően vegyenek részt.
- A gyerekek életkorának és képességeinek figyelembevételével differenciált mozgásanyagot állítunk össze.
- Rendszeresen végeztetünk tartásjavító és talpboltozat erősítő gyakorlatokat.
- Személyes példamutatásunkkal törekszünk a mozgás megszerettetésére.
- Biztonságos környezetet alakítunk ki a mozgáshoz.
- Megtanítjuk a betartandó szabályokat a baleset megelőzés céljából.
- Esztétikus, megfelelően kivitelezett mozgásra ösztönözzük a gyermekeket.
- Fejlesztjük nagymozgásukat: járás, futás, kúszás, csúszás, mászás, bújás.
- Fejlesztjük egyensúlyérzéküket.
- Fejlesztjük finommozgásukat: szem-kéz, és szem-láb koordinációjukat.
- Labdatechnikai elemeket gyakoroltatunk: gurítás, dobások fajtái, labdapattogtatás.
- Fejlesztjük testsémájukat: testrészek ismerete és megnevezése, test személyi zónájának ismerete megnevezése, oldalasig alakítás (jobb, bal).
- Percepciófejlesztés: látás, hallás, tapintás, térirányok gyakorlása, taktilis és kinesztetikus csatornák fejlesztése

A VÁRHATÓ FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezettebbé, természetesebbé, ügyesebbé, ritmikusabbá válik.
- Testi, érzelmi, és szociális képességeik fejlődnek, odafigyelnek társaikra.
- Kialakul testsémájuk.
- Térben jól eligazodnak, nem okoz gondot az oldalasig megkülönböztetése.
- Egyensúlyérzékelésük magabiztos.
- Finommozgásuk érett az iskolai írástanulásra.
- Szem- kéz-láb koordináció magabiztos.
- Szerialitás (sorrendiség) képessége fejlett.
- Motorikus (mozgásos) emlékezetük fejlett, megbízható.
- Cselekvőképességük felgyorsul, mozgásban kitartóak.
- Képesek kocogni 50-100 métert.
- Testsémájuk kialakult.
- Bátran használnak a tornaeszközöket (babzsák, szalag, karika, tornapad, labda, szőnyeg, zsámoly, bordásfal stb.)
- Ismernek gimnasztikai, támasz, függeszkedő, talajtorna elemeket, labda, egyensúlyozó, fogó-futó, ügyességi feladatokat, sorversenyt, váltóversenyt stb.
- Képesek a csoport érdekében küzdeni.
- Betartják a szabályokat, a játékokra és a balesetmentességre vonatkozóan is.
- Testtartásuk megfelelő.
- Ismerik a testnevelési vezényszavakat.
- Koordinációs és kondicionális képességeik fejlettebbek.
- Ismerik a labdatechnikai elemeket.
- Testük arányosan fejlett, edzett, teherbíró.
- Mozdításukat irányítani és helyzetben tartani tudják, tempójukat szabályozni képesek.
- Önfegyelmük, figyelmük megerősödik.
- Egészséges versenyszellemük kialakul.

10.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

*„ Szeresd a fát, hisz ő is érez,
Szép gyöngén nyúlj a leveléhez,
Ágát ne törd, lombját ne tépjed,
Hagyd annak, ami: épnek, szépnek –
Ne bántsd a fát!*

*Ő is anya, minden levele
Egy- egy gyermek gonddal nevelve;
Gyermek minden ágacskája
Szeretettel tekints föl rája;
Szeresd a fát!”
/Benedek Elek/*

A körülöttünk levő környezetet a gyermek a családjában kezdi elsajátítani.

Az óvoda feladata a családi nevelés által kialakított ismeretekre való építés, azok formálása, tudatosítása, tiszteletben tartása.

A természet megismerésével a gyerekekben a tisztelet és a szeretet folyamatosan nő. Egyre több kérdés, kétkedés merül fel bennük.

Az óvoda biztosítja a lehetőséget a közvetlen tapasztalatszerzésre, séták, kirándulások, kísérletezések, udvari adottságok kihasználása és a megfigyeléshez való eszközök biztosítása által.

Minden foglalkozáson több módszer együttese jelenik meg.

Az élősarok, a kiállítások, az anyaggyűjtések, a tapasztalatszerzési lehetőségek udvaron, sétákon kirándulásokon, a kiskert, a komposztáló, a szelektív hulladékgyűjtő, a madárbarát kert kialakítására törekvés, a fenntarthatóság megalapozását jelenti óvodánkban.

Környezettudatos nevelésünk eredményeként a gyermekek megszeretik az élővilágot, elfogadják, hogy a természetet, az élőlényeket óvni, védeni kell. Életkori sajátosságaikhoz és gyermeki érdeklődésükhöz, tapasztalataikhoz alkalmazkodva környezetvédelmi szemléletük formálódik, érzékenységüket alakítjuk azokkal a jelenségekkel kapcsolatban, amelyek

károsíthatják környezetüket. A sétákon, kirándulásokon, egyéb tevékenységek során kialakított szokások a gyermekek belső igényévé válnak.

Megtanulnak tájékozódni környezetükben, alakul irányérzékük, gyakorolják a gyalogos közlekedési ismereteket. Egyre önállóbbak lesznek, megismerik a kulturált viselkedés szabályait. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A környezet megismerésének négy területét különböztetjük meg:

- Társadalmi és természeti környezet megismerése.
- Környezetalakítás.
- Környezetvédelem.
- Környezetünk formai és mennyiségi viszonyai.

Kirándulások, séták alkalmával a gyerekek:

- Gyűjtsenek természet adta kincseket („kincses doboz”).
- Figyeljék meg a természet változásait, szépségét, növényeit, állatait.
- Tanulják meg séták, kirándulások szokásait, a természet megóvására vonatkozó szabályokat.
- Legyenek toleránsak társaikkal.
- Készítsenek „élménynaplót”, rajzot stb. a látott élményekről.
- Bővüljön szókincsük.

CÉLUNK:

Olyan gyerekek nevelése, akik:

- Feltalálják magukat szűkebb természeti és társadalmi környezetükben.
- Tapasztalatokat, matematikai tapasztalatokat ismereteket szereznek a mindennapokban, felkínált lehetőségek, kísérletek által a természeti értékekről, a világ változásairól, miközben matematikai tárgyú ismereteket sajátítanak el.
- A természet kincseit megbecsülik, óvják, segítő szándékkal fordulnak a növények és az állatok felé.
- Ismereteket szereznek a néphagyományok által a szülőföldjükéről és hagyományaikat, mint jeles napokat ápolják.

FELADATAINK:

- Elegendő alkalmat, időt, helyet , eszközöket biztosítunk a spontán és a szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Támazkodunk a gyerekek spontán érzelmeire, érdeklődésére, megismerési vágyára.
- Elmélyítjük, rendszerezzük a meglévő ismereteiket.
- Biztosítjuk a változatos tevékenységeket a felfedezéshez, a megismeréshez.
- Figyelembe vesszük a környezet sajátosságait a témaválasztásnál.
- Közvetítjük a nemzeti kultúra értékeit ünnepek és hagyományörzés formájában.
- Megismertetjük a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj értékeit.
- Megtanítjuk felfedezni a környezet szépségét, harmóniáját.
- Megismertetjük a lakóhelyünk értékeit.
- Bevonjuk a gyerekeket a környezetük alakításába, ápolásába.
- Látogatásokat szervezünk különböző munkahelyre (pl. mentőállomás, gyógyszertár, posta).
- Megláttatjuk az összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat (pl. az időjárás és öltözködéssel kapcsolatban.).
- Hangsúlyt fektetünk a fenntarthatósági szemléletformálásra
- Ismereteket nyújtunk növények, állatok fejlődéséről, gondozásáról, védelméről, hasznáról.
- Sétákat, kirándulásokat szervezünk.
- Észrevettjük a legapróbb növényt, rovar, meghallatjuk a madarak hangját, más állatok neszeit, gyűjtetjük a természet kincseit (kavicsok, magok stb.) és ötletet adunk azok felhasználására.
- Megismertetjük és gyakoroltatjuk a helyes közlekedés szabályait.
- Szem előtt tartjuk a közlekedési morál megalapozását.
- Megtapasztaltatjuk az évszakok, napszakok változását, a természet szépségét és állandó körforgását.
- Megtanítjuk a gyerekeknek a testrészek, érzékszervek nevét, funkcióját, védelmét.
- Megismertetjük a hazai táj szépségét, a természetvédelem fontosságát, szülőföldünk szépségét.
- Elősegítjük a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.
- Cselekedeteinket áthatja a környezettudatos magatartás.

- Megismertetjük a komposztálás szabályait és hasznát, folyamatosan ellátjuk a komposztálással kapcsolatos teendőket.
- Odafigyelünk a madárbarát kert fenntartására, folyamatosan ellátjuk az ezzel kapcsolatos aktuális feladatainkat.
- Elvégezzük évközi feladatainkat a kiskertben.
- Folyamatosan alakítjuk, formáljuk az élősarkot az évszaknak megfelelően (termések, termények rendezése, csíráztatás, kisállat gondozás stb.).
- A jeles– és világnapokat, mint hagyományokat megjelentetjük az óvodai életben tapasztalatszerzéssel és cselekedtetéssel, és azok napokon át történő feldolgozásával.
- Biztosítjuk a tapasztalatszerzés lehetőségét szűkebb és tágabb környezetünkben (természeti- emberi- tárgyi), észrevettjük a mennyiségi és téri viszonyok közötti különbségeket.
- A jeles és világnapokat, mint hagyományokat megjelentetjük az óvodai életben tapasztalatszerzéssel és cselekedtetéssel és azok napokon át történő feldolgozásával.
- A zöld jeles napok kiválasztásánál figyelembe vesszük óvodánk környezeti adottságait.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- Tudja, hol lakik, mi a pontos címe.
- Tudja saját és szülei nevét és ismeri foglalkozásukat.
- Tudjon bemutatkozni.
- Különbséget tud tenni évszakok között.
- Tisztában van az évszakok közötti időjárási jelenségekkel.
- Ismeri a napszakokat.
- Rendelkezik elemi közlekedési ismeretekkel.
- Ismeri, szereti és óvja környezetét.
- Tisztában van nemzeti hovatartozásával.
- Szereti szülőföldjét, felismeri nemzetünk jelképeit.
- Tudja csoportosítani a járműveket aszerint, hogy hol közlekednek.
- Ismeri közvetlen környezetét, eligazodik benne, tisztában van a saját maga körüli teendőkkel.
- Ismeri a környezetében található növényeket és állatokat.
- Ismeri és megoldja a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait.

- Ismeri az őt körülvevő és tágabb környezetében lévők munkáját és ismer néhány foglalkozási ágat.
- Kialakultak azok az alapvető magatartásformák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Gyűjti a természet kincseit, terméseit, barkácsolásához felhasználja ezeket.
- Szelektíven gyűjtenek.
- Komposztálás alapjait ismeri.
- Ügyel az energiafogyasztás csökkentésére.

10.7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

„Az élet fő célja-tett. Tehát tégy!

S tégy minden jót, ami tőled telik és mindenütt, ahol alkalom nyílik.”

Kölcsey Ferenc

A munka az óvodánkban örömmel és szívesen választott tevékenység, amely általában valamely szükségletből indul ki, és a végén kézzel fogható eredménye lesz.

Az első időben a gyermeknek a munka is játék.

Dicsérrettel, ösztönzéssel az önmegvalósításuk által megszeretik, igényükké válik.

Rájönnek, hogy minden tevékenység előtt és után szükség van a segítségükre, aktív részvételükre és annak sikere annál nagyobb, minél többet ténykedtek, munkálkodtak.

Munka közben fejlődnek pozitív személyiségjegyeik, mint a tisztaság, rendszeret, a segítőkészség, az akarat tevékenységeik, kitartásuk, a kognitív képességek, mint figyelem, emlékezet, szerialitás, problémamegoldás, kreativitás.

A környezet ismerete, megóvása alapjait a környezetük rendjével és annak szükségletté válásával érzük el.

A rendszeresség, a feladattudat, a felelősség érzése nyugalmat, biztonságot adnak, segítik önmegvalósítási szándékaikat.

Nagyon jó közösségformáló erő a másokért végzett tevékenység, a mások munkájának megbecsülése.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket pedig képességeikhez mért neveli, formálja, segíti a beilleszkedésben, elfogadásban és sikerélményhez juttatásban. Ebben az esetben az óvodapedagógus egyénre szabottan ad feladatot, mely tudatos tervezést igényel

Munkajellegű tevékenységek:

- Önkiszolgáló munka.
- Naposi munka.
- Felelősi rendszer.
- Közösség érdekében végzett tevékenységek.
- Egyéni képességekhez mért megbízatások.

CÉLUNK:

Olyan gyerekek nevelése, akik:

- Óvodában adódó munkalehetőségeket örömmel, szívesen végezzék.
- Elsajátítják a munkavégzéshez szükséges készségeket, képességeket, személyes attitűdöket, tulajdonságokat, mint a kitartás, önállóság, felelősségérzet, közösségi érzés.

Önkiszolgálással kapcsolatos teendők:

Mosdóhasználat, öltözködés, zsebkendőhasználat, terítés és asztal leszedés, játékaik elrakása, otthonról hozott játékaik rendben tartása, foglalkozásokhoz kapcsolódó öltözködés (torna, festés, gyurmázás stb.), környezetük rendjének megtartása, rendbetétele (leesett játék felvétele, ruhája összehajtása, fogmosó készlet rendben tartása), egyéni szükségletek (egyéni tisztálkodási, étkezési szokások, testápoló, inhaláló használat stb.)

Közösség érdekében végzett tevékenységek:

Teremrendezés foglalkozások előtt és után, játékpakolás, asztal rendbetétele barkácsolás, kézműveskedés után, sepregetés, levél összeszedése hólapátolás, növények gondozása, élősarok gondozása, kisállat gondozás, szalvétahajtogatás, WC papír tépés, udvari játékok elrakása, rendbetétele, kiskert gondozás, madarak gondozásával kapcsolatos teendők, salátakészítés, süteménykészítés, óvodán belüli kiállításokon, versenyeken való részvétel.

Felelősi rendszer:

Csoportszoba-, mosdó-, öltöző rendjének a betartásáért felelős, kisállat etetés, a csoportszobai virágok locsolásáért, a madáretető és itató feltöltéséért, komposztáló edény kiürítése, a szelektíven gyűjtött hulladék elhelyezése a megfelelő tárolóban.

A feladatok tartalmát és idejét az óvodapedagógus határozza meg.

Naposi munka:

Asztal megterítése (fokozatos nehézségi feladatok bevezetésével), terítő hajtása, pohár, tányér, szalvétatartó osztása, szalvétatartó kiürítése, étkezés utáni felseprés, asztalok rendbetétele.

Megbízások, egyéni képességekhez mért megbízások:

Fénymásoltatás, üzenetek átadása óvodán belül, otthon végezhető gyűjtő munka („házi feladat”), gyümölcs kiosztása, kirándulások, séták alkalmával adandó feladatok elvégzése, jeles napok, ünnepek alkalmával adódó feladatok elvégzése.

FELADATAINK:

- Betartjuk a rendszeresség, folyamatosság, következetesség, ismétlődés, egyéni bánásmód elvét.
- Ügyelünk az örömmel, szívesen, önkéntesen vállalt, változatos munkalehetőségek biztosítására.
- Biztosítjuk a munkavégzéshez szükséges eszközöket.
- Folyamatos buzdítással, dicsérettel, ösztönözzük a helyes, pontos, céltudatos megvalósítást.
- Sikerélményhez juttatjuk a gyerekeket.
- munkavégzéshez szükséges tulajdonságok – kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság-alkakítása
- a gyermeki munkavégzés pozitív értékelése önmagához mérten

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- A gyerekek szívesen, örömmel végzik a teendőiket.
- Szívesen segítenek a felnőtteknek és társaiknak.
- Önként ajánlják fel segítségüket a tevékenységekhez.
- Feladataikat figyelmesen, pontosan, precízen, rendszeresen végzik.
- A közösségért végzett tevékenységeknél egymás között elosztják a teendőket.
- Segítőkészek, közösségi érzékenységük fejlett.
- Észreveszik a segítségnyújtási, támogatási lehetőségeket.
- Megbeszélnek, leosztják egymás között a feladatokat.
- Megbecsülik a saját és mások munkáját, az őket körülvevő környezetet.
- Óvják, védik a természetet és az állatokat.

11. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

*„A tanulás ne lecke legyen a gyerekeknek,
hanem szívdobogtató élmény”
(József Attila)*

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai élet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. Az óvodás gyermeknek az óvodában a tanulás akkor válik örömtelivé, ha az óvodapedagógus a kíváncsiságára, érdeklődésére alapoz, felkelti a megismerési- és a tudásvágyat, engedi az önállóságot, a szabad választást, próbálkozást, felfedezést.

Az értelmi képességek fejlesztése nyugodt, jó hangulatú, elfogadó légkörben telik, intellektuális érzelmeket kelt (önbizalom és feladattudat erősítése)

Az utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás folyamatában az óvodapedagógus a minta, aki tetteivel a legerősebb hatást gyakorolja a gyermekekre.

Ehhez társulnak olyan szervezett tanulási lehetőségek, párhuzamos tevékenységi formák, mint az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ami a gyermek kíváncsiságára, kérdéseire, válaszokra, meglevő tudására épülő ismeretszerzését foglalja magában.

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.

A gyerekeket önmagukhoz képest kell fejleszteni, egyéni módszerekkel, eszközökkel, figyelembe venni cselekvései során kialakult tempóját. Ezért fontos megismerni a gyerekeket, mielőtt tervezünk.

Alkalmazott módszereink: megfigyelés, vizsgálódás, kipróbálás, kísérletezés, vita, tanakodás, buzdítás, elmesélés, bemutatás, bátorítás.

Mi magunk kezdeményezőként, ösztönzőként, tanácsadóként, katalizátorként működünk.

Tervezésünk évszakra, ünnepkörbe, élményekre épülve történik.

Feltétele: a gyermek cselekvő aktivitása, közvetlen, több érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Formái:

- utánzásos minta- és modellkövetés
- spontán, játékos tapasztalatszerzés
- játékos, cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati problémamegoldás

CÉLUNK:

Olyan gyerekek nevelése, akik (nek):

- Képességei a nap folyamán örömmel, kényszer nélkül végzett játéktevékenységek által folyamatosan fejlődnek, ismereteik bővülnek, rendszereződnek, rögzülnek.
- Megszerzett tudásuk, kreatív gondolkodásuk által egyre közelebb kerülnek a problémamegoldó gondolkodáshoz, mely lehetővé teszi számukra a zökkenőmentes iskolakezdést.

FELADATAINK:

- Elősegítjük a minél több érzékszervet igénybe vevő játékos tevékenységet.
- A gyermekek meglévő élményeire, tapasztalataira, ismereteire építünk.
- Lehetőséget teremtünk a játékos tapasztalatszerzésre.
- Változatos élményekhez juttatjuk a gyerekeket.
- Kielégítjük és fenntartjuk a gyermeki kíváncsiságot, érdeklődési vágyat.
- Cselekedtetés közben vezetjük rá a gyerekeket a problémamegoldásra.
- Figyelembe vesszük a gyerekek egyéni fejlettségi szintjét.
- Értékelésünk személyre szabott, és a pozitívumokat emeli ki.
- Eljuttatjuk a gyerekeket az önmegvalósítás érzéséhez.
- Indirekt irányítást alkalmazunk.
- egyéni pozitív értékeléssel a gyermek személyiségfejlődésének elősegítése
- Örömmel, önállóan, motiváltan vesznek részt a különböző tevékenységekben
- Erősödik a gyermekek kreativitása a probléma helyzetekben adódó felfedezések által
- A spontán és szervezett tevékenységekben fokozódik cselekvő aktivitásuk

- Az egyénre szabott tapasztalatszerzések közben kialakul és fejlődik a gyermekek önállósága, a feladattudata, a kezdeményező, az alkotó és szervező készsége
- A természetes és szituált helyzetekben bővülnek ismereteik az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről
- Megjelennek az önálló probléma megoldási törekvések.

12. A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

Ahhoz, hogy egy gyermekről azt mondhassuk: iskolaérett, nem csak intellektuálisan kell megfelelnie az iskolába lépéshez szükséges kritériumoknak, hanem biológiailag és szociálisan is érettnak kell lennie.

A rugalmas beiskolázás lehetőséget teremt az életkor figyelembevételével a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

1. Biológiai jellemzők:

- Testi adottságai (súly, magasság) megfelelőek.
- Érzékszervei épek.
- Mozgásrendszere ép, mozgása harmonikus, összerendezett, jól koordinált, automatikusan irányított.
- Mozgása és szükségletei akaratlagos irányítására képessé válik.
- Megkezdődik a fogváltás folyamata.

2. Szociális fejlettség jellemzői:

- Kiegyensúlyozott, érzelmein, indulatain képes uralkodni.
- Igényli a közösséget, képes elfogadni a közösségben kialakított szabályokat, tud „létezni” a közösségben.
- Felnőttek, pedagógusok irányítását elfogadja.
- Együttműködik a társakkal, pedagógusokkal, felnőttekkel.
- Feladattudata kialakul, munkatempója átlagos, kíváncsi, érdeklő és várja a feladatokat.
- Tud önállóan és csoportban is dolgozni, teljesíteni.
- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni
- szükségleteit késlelteti

3.Intellektuális, lelki jellemzők:

- Elemi ismeretekkel rendelkezik magáról és a világról.
- Érdeklődése sokrétű felkelthető, fenntartható.
- Figyelme szándékos, irányítottá válik, legalább 15-20 percig fenntartható.
- Mechanikus, önkéntelen emlékezetét és bevésés folyamatát egyre inkább felváltja a logikus gondolkodás és bevésés.
- Kezdi megérteni a bevésés és felidézés technikáját, így a tanulási folyamat egyre hatékonyabbá válik.
- Érthetően, tisztán, folyamatosan kommunikál, életkorához képest árnyaltan fejezi ki magát, változatos mondatstruktúrákat használ, szókincse gazdag, árnyalt.
- Képes mesét, eseményt időrendi sorrendben, mások számára érthetően elmesélni.
- Képes ítéletalkotásra, következtetések levonására, elemi összefüggéseket felismer.
- Képes rövid távú, tervezésre, cselekedetnek koordinálására. Örömmel, önállóan, motiváltan vesznek részt a különböző tevékenységekben
- tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolakezdésre
- érzékelése, észlelése (téri észlelés, vizuális, akusztikus észlelés, téri tájékozódás térbeli mozgásfejlettség, testséma) differenciálódik
- Erősödik a gyermekek kreativitása a probléma helyzetekben adódó felfedezések által
- A spontán és szervezett tevékenységekben fokozódik cselekvő aktivitásuk
- Az egyénre szabott tapasztalatszerzések közben kialakul és fejlődik a gyermekek önállósága, a feladattudata, a kezdeményező, az alkotó és szervező készsége
- A természetes és szituált helyzetekben bővülnek ismereteik az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről
- Megjelennek az önálló probléma megoldási törekvések.
- megjelenik a szándékos bevésés, felidézés,
- elemi, fogalmi gondolkodás kialakulóban van

CÉLUNK:

Hogy a gyermekek, akik intézményünkbe járnak képessé és alkalmassá váljanak az iskolai élet megkezdéséhez a nálunk töltött tartalmas három év után.

FELADATUNK:

- Felkészítjük a gyerekeket az iskolai élet megkezdésére a családdal szorosan együttműködve (testi, lelki, értelmi).
- Segítséget nyújtunk, biztosítjuk a felzárkóztatás lehetőségét azoknak a gyerekeknek, akiknek valamely területen lemaradása van (pszichológus, logopédus)
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka és rendszeres konzultációk mellett kívánjuk elérni az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szintet.
- Segítünk a megfelelő iskola kiválasztásában a családoknak.
- Tájékoztatjuk a szülőket gyermekük aktuális fejlettségéről az iskolaválasztás előtt fogadóóra keretében, segítő szakemberekhez irányítjuk a gyermeket a szülők beleegyezésével, ha szükséges.

13. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

13.1. NAPIREND

A napirend összeállításánál figyelembe vesszük, betartjuk a rugalmasság, folyamatosság és a tolerancia elvét. Figyelünk a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítására, a játék kitüntetett szerepére!

A napirendben megjelölt tevékenységek időtartamát a gyerekek:

- életkorához, motiváltságához, aktivitásához ,
- a csoport és az egyén fejlettségi szintjéhez, feladatra differenciáltan
- évszakhoz, időjáráshoz, változó környezethez
- az aktuális tevékenységhez.
- a közös öltöző-, mosdóhasználathoz igazítjuk.

Tevékenységek	3–4 éveseknél	4–5 éveseknél	5–6-éveseknél
Játék és mozgás, párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek, cselekvéses tapasztalatszerzés	8 óra ezen belül 5-10 perces foglalkozások	8 óra ezen belül 10-20 perces foglalkozások	8, 5 óra iskolaelőkészítő, fejlesztő tevékenység napi 1x 45 perces foglalkozás (20+25 perc)
Étkezés, öltözködés, testápolás	2 óra	2 óra	2 óra
Pihenés	2 óra	2 óra	1, 5 óra

A nevelőmunkát végző és segítő alkalmazottak (óvodapedagógus, dajka, pedagógiai asszisztens) egy célért végzett munkáját az óvodai csoportnapló szokás- és szabályrendszere és nevelési terve tartalmazza.

A nevelési folyamat irányítói a csoport óvodapedagógusai. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Az óvodai élet megszervezése során törekszünk a személyes interakciókra, előszavas mese és közösségi játékélmény biztosításával.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

Kötelező dokumentumainkat az ovikréta felületén vezetjük, mely a szülőknek hozzáférhető, megtekinthető, fogadóóra keretében az óvodapedagógusokkal az abban foglaltak megbeszélhetők.

A tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

13.2. HETI REND

A csoportok óvodapedagógusai alakítják ki, élve a pedagógiai szakmai, módszertani szabadságukkal.

Figyelembe vesszük a csoport életkorát, fejlettségi szintjét, a komplexitás elvét.

Korosztály	3-4 éveseknél		4-5 éveseknél		5-6-7 éveseknél	
Foglalkoztatási forma	kötelező	kötetlen	kötelező	kötetlen	kötelező	kötetlen
Külső világ tevékeny megism. Matematikai ism.		x	x	x	x	x
		-	x		x	
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka		x	x	x	x	x
Ének, zene, népijáték, tánc		x	x	x	x	x
Verselés, mesélés		x	x	x	x	x
Mindennapos mozgás	x	x	x	x	x	x
Pihenés előtti mese	napi		napi		napi	
Játék		x		x		x

13.3. ÜTEMTERV

Az ütemterv összeállításánál figyelembe vesszük:

- A csoport fejlettségi szintjét, korát.
- Az aktuális ismeretanyag elsajátításának módszerét.
- Az elsajátítás, rögzítés megvalósulását.
- Biztosítjuk az ismétlődést.
- Betartjuk a rugalmasság, folyamatosság, rendszeresség és koncentrikusság elvét.
- A kompetenciafejlesztés leghatékonyabb feltételeit.
- A tapasztalatszerzés elsődlegességét.
- A foglalkozások 5- 35 percre tervezhetőek és valósíthatóak meg.

13.4. TERVEZÉS

A gyermekek megismerését és fejlesztését, fejlődésük nyomon követését kötelező dokumentumok szolgálják.

A PP megvalósítását a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezzük meg.

Tervezéskor a következő alapidokumentumokat és a mindenkor érvényes törvényi változásokat vesszük figyelembe.

- Alapító okirat
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házi rend
- Pedagógiai Program
- Éves munkaterv
- Beszámolók
- Éves tervek
- Csoportnapló
- Mulasztási napló
- Egyéni Fejlettségmérő lap: A gyermekek fejlődésének nyomon követése az óvodai nevelés teljes időszakára kiterjed.

Fő területei: beszéd, hallás, látás, értelmi-, mozgásfejlődés, a gyermek szociális fejlettsége, szociális érettsége. Ezek a pszichikus struktúrák a tanulási képességek meghatározói, illetőleg az iskolára való alkalmasság biztosítékai.

A fejlettségmérő lap olyan feladatsorokat és szempontokat tartalmaz, amelyek idegéletani, fejlődés lélektani megalapozottságúak, az óvodapedagógus által játékosan mérhető.

Mérési eredményeket félévente írásban rögzítjük

Az egyéni fejlődés nyomon követését végzik: a csoport óvodapedagógusai

A gyermek fejlődését rögzítő dokumentáció tartalma:

- Adatlap, 5 évet betöltött gyerekek orvosi státuszvizsgálatának eredménye
- Anamnézis- egészségi állapot nyomon követése (óvodába lépéskor).
- Családlátogatások, a szülővel történő egyéni beszélgetések szükség szerint.
- Diagnosztika- a mérések rögzítése (Ki vagyok én?).
- Egyéni fejlesztési terv feljegyzései szükség szerint.
- A speciális segítségnyújtás feltűntetése.
- Fejlettségi jellemzők óvodáskor végén (Iskolaérettségi tájékoztató előszűrés).
- Goodenough féle rajzteszt (vizsgálat a finommozgások fejlettségének mérése). Fél évente legalább két rajz.
- A gyermekekről középső csoport végén, nagycsoport első félévében szociometriai mérés.
- Szakvélemények, pedagógiai vélemény

Óvodaköteles korától fogadóóra keretében – lehetőség szerint mindkét szülő jelenlétében – ismertetjük a gyermekek óvodai fejlődését, érési folyamatát.

A rögzítés formája:

- Jegyzőkönyvek, feljegyzések, emlékeztetők
- Fenntartói elvárások

13.5. AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI

Az óvoda hagyományteremtő ünnepei erősítik a közösséget, az együtt munkálkodás, az előkészület, a szeretet, amely meghatározza az események fontosságát, mindig örömtelivé teszik a várakozást. A szülők bevonása még nagyobb indítást ad a gyerekeknek, mert a közös öröm neveli a szociális érzékenységet.

A szülők szívesen vesznek részt a rendezvényeinken, mert számukra gyermekük a legfontosabb.

Ötleteket adunk, és kapunk a jó hangulat, és a gyerekek érzelmeihez legközelebb álló megvalósítási módokhoz.

Ünnepeinket, hagyományainkat az évszakok köré csoportosítjuk.

Mindhárom épületünkben az óvodapedagógusok által kialakított szokások szerint zajlanak a megemlékezések. A szervezés és megvalósítás az épületek, csoportok helyi adottságait, sajátosságait figyelembe véve történik.

(Arra törekszünk, hogy a **zöld ünnepeinken** a csoportok dekorációját és kézműves munkadélutánok „alkotásait” is a természetes anyagok és az újrahasznosítás jegyében készítjük el.

ŐSZ:

- Autómentes sportnap
- **Állatok Világnapja (X.4.)**
- **Komposztálás Világnapja (X. 10.)**

TÉL:

- Adventi várakozás:
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang

TAVASZ:

- Március 15 (nemzeti ünnep)
- Húsvét
- **Víz világnapja (III. 22.)**
- **Föld napja (IV. 22.)**

- **Madarak és fák napja (V.10.)**
- Anyák napja
- Gyerekhét az óvodapedagógus által szervezett színes programokkal (május vége)
- Óvodai évzárók, búcsú a nagycsoportosoktól (május vége)

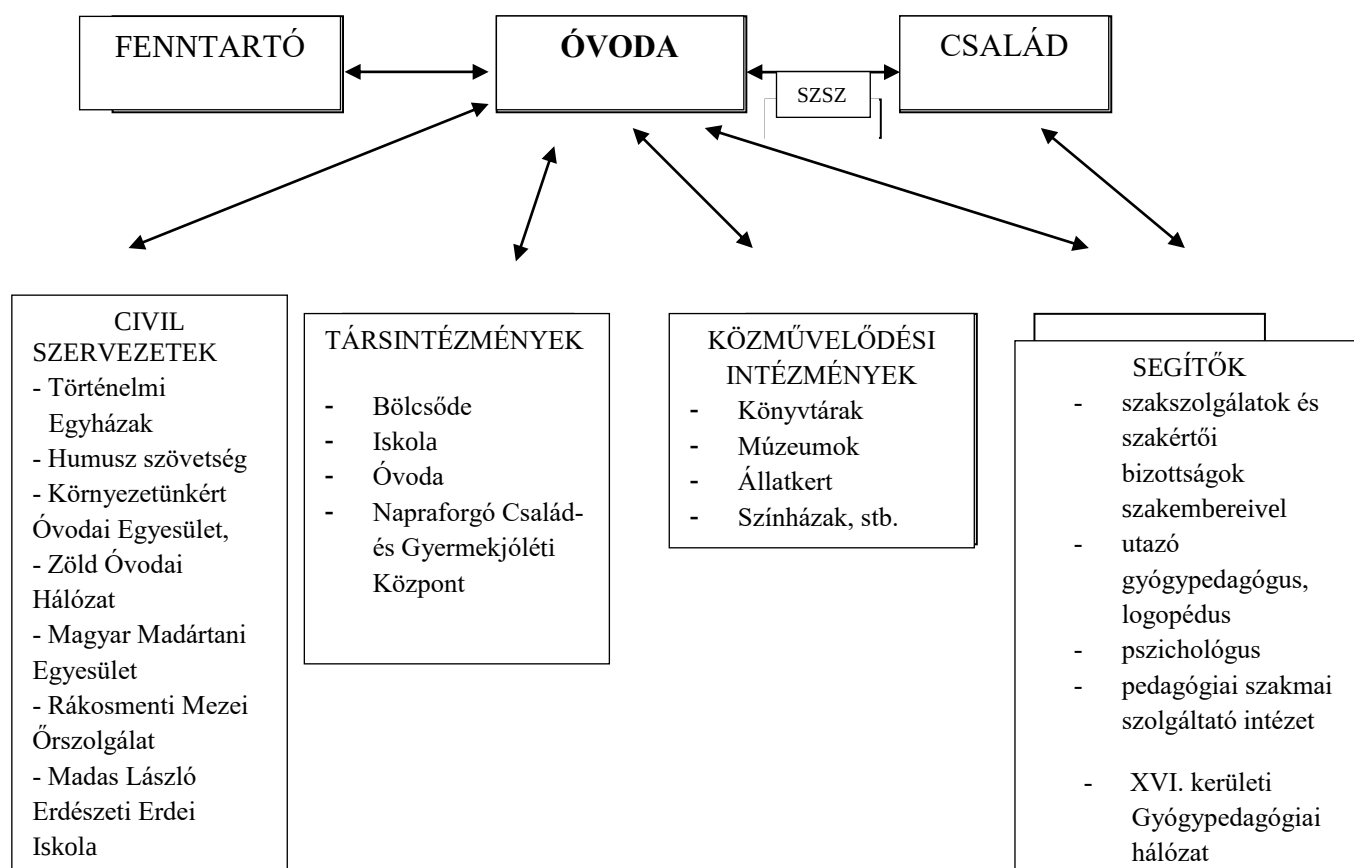
NYÁR:

- **Környezetvédelmi Világnap (VI. 5.)**

KIRÁNDULÁSOK, SÉTÁK: családokkal együtt közösen szervezett program. Lehetőség szerint belecsempészsze valamilyen ismeretszerző programot is. (pl. természet kincseinek a gyűjtése, állatok megfigyelése, „zöld” programok meglátogatása stb..)

14. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Kapcsolatok modellje

CÉLUNK: Folyamatos, együttműködő, partneri kapcsolat fenntartása a családokkal, szakszolgálatokkal, intézményekkel

FELADATUNK:

- A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvodánk nyitott, kezdeményező, következetes.
- Az együttműködés tartalmi kérdéseit, évenként a munkatervben határozzuk meg.
- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében nyitottak vagyunk a külhoni magyar óvodákkal szakmai kapcsolat fenntartására

Családdal való együttműködés:

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését, a család szerepét előtérbe helyezve, azt tiszteletben tartva, bizalmas, szoros, a gyermek érdekeit képviselve működik együtt a szülőkkel. Az óvoda mindennapjaiba maximálisan betekintést nyújtva, folyamatosan korrekt tájékoztatást nyújt a gyermek fejlettségéről, aktuális fejlettségi állapotáról.

A szülőktől anamnézis kitöltését kérjük a tapintatosság, és titoktartási kötelezettségünknek eleget téve.

Alkalmat teremtünk a szülővel való meghitt beszélgetésre fogadóóra keretén belül, ahol személyre szabott választ kapnak gyermekükről, valamint nevelési problémákhoz tanácsot. Szülői értekezleten a csoport fejlettségéről, aktuális tevékenységeiről kapnak felvilágosítást. A gyerek egyéni fejlettségi lapjába bármikor belenézhetnek.

Az óvodai ünnepeken, jeles napokon aktívan részt vesznek, segítséget nyújtanak szervezéssel, fellépéssel.

A Szülői Szervezet elnöke e-mail küldésével tart kapcsolatot a többi szülővel.

Az együttműködés formái:

- **alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez,**

1.Óvodai előjegyzés: ahova a szülők a gyermekükkel érkezhettek, megismerkedhetnek az igazgatóval, aki már ekkor átadja az óvoda házirendjét.

A gyerekek az óvodapedagógusok által készített kis ajándékkal távoznak az óvodából, így is erősítve az első találkozás pozitív élményét.

A szülőket az óvodai előjegyzésnél mindig várja óvodánk egyik óvodapedagógusa, körbevezeti az épületben a gyermekükkel együtt. Az óvodai előjegyzés ideje alatt nyílt napokat tartunk, ahol betekintheznek a csoportokba és kérdéseiket feltehetik, melyekre felkészült kollégáink készségesen válaszolnak.

2.Szülői értekezlet:

Formái:

- **Tájékoztató jellegű** (igazgató tartja), melyen az újonnan felvett gyermekek szülei a nevelési év kezdete előtt megismerkedhetnek az óvodai környezettel, az óvoda nevelési programjával.

Megismerik a csoport leendő óvodapedagógusait, akik ismertetik a beszoktatási rendet és választ kaphatnak felmerülő kérdéseikre.

- **Évnyitó és év közben szervezett szülői értekezlet**, mely tájékoztató jellegű, a csoportos óvodapedagógusok tartják. Megismerkedhetnek a szülők a csoport szokás és szabályrendszerével, azok esetleges változásaival, a csoport aktuális fejlettségi szintjével.

Választ kaphatnak kérdéseikre, megbeszélhetik az óvodapedagógusokkal az aktuálisan felmerülő problémákat, kérdéseket, észrevételeket.

Tájékoztatást kapnak az óvoda tervezett programjairól, eseményekről.

Nyitottak vagyunk a szülők által felvetett témák megbeszélésére.

- **Speciális szülői értekezlet**, mely segítő szándékkal szerveződik és szakemberek ismeretnyújtó tájékoztatóját hallhatják a szülők. (pl. pszichológus, logopédus, alsó tagozatos tanítónők)

3.Fogadóóra: mely a kapcsolattartás legszemélyesebb formája. Elsősorban az óvodapedagógusok és a szülők vesznek részt rajta. (speciális esetben az igazgató, illetve más, a nevelést, fejlesztést segítő szakember részvételével.)

Kezdeményezheti a szülő, az óvodapedagógusok, igazgató, esetleg a segítő szakemberek.

Előre egyeztetett időpontban, külön helyiségben, zavartalanul zajlanak ezek a beszélgetések.

A fogadóórák célja a szülők tájékoztatása gyermekük aktuális szociális, mentális, értelmi fejlődéséről, fejlettségéről.

A felmerülő problémák megbeszélése során, és ha kell, akkor közös megegyezéssel, külső segítséget is bevonunk a gyermek fejlesztésébe.

Lehetősége van a szülőknek a gyermek egyéni fejlettségmérő lapjának a megtekintésére, illetve ha igénylik ők is kérhetik a segítségünket gyermekükkel kapcsolatban.

4.Családlátogatás: kezdeményezheti a szülő, óvodapedagógus, gyermekvédelmi felelős, igazgató.

A családlátogatás nem kötelező, de nagyon jó alkalmat kínál a családok, a gyermek megismerésére, a bizalmas kapcsolat kialakítására.

Családlátogatás szükség szerint történik, a szülőkkel előre egyeztetett időpontban. Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, érvényesítjük a családközpontú intervenciós gyakorlatot!

5.Egyéb kapcsolattartási formák: ünnepeink, hagyományaink, kirándulásaink, melyekbe a szülőket is bevonjuk, családi hangulat kialakítására törekszünk, melyek kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

A szervezés, lebonyolítás folyamatába és a részvétel mértékébe mindhárom óvodánkban a helyi adottságoknak és kialakult szokásoknak megfelelően vonják be a szülőket óvodapedagógusaink.

A kapcsolattartás különböző formáiról írásos dokumentum készül, melyet a résztvevők aláírásukkal hitelesítenek.

Fenntartóval való együttműködés:

Cél: A kapcsolat lehetőségeinek folyamatos felülvizsgálatával az intézményfenntartóval, illetve annak munkatársaival való eredményes és hatékony együttműködés kiemelten az alábbi tartalmak vonatkozásában.

Az együttműködés tartalmai:

- Az intézményi dokumentumokkal szembeni fenntartói elvárások pontosítása.
- Beszámoltatás szempontjainak és eljárásrendjének kidolgozása, működtetése.
- Adatszolgáltatás rendjének szabályozása.
- Egyéb kapcsolattartási tartalmak.

Területei:

- Óvoda Alapító okiratának kialakítása, módosítása.
- Pénzügyi- gazdálkodási tevékenység, az éves költségvetés elfogadása, jóváhagyása, módosítása.
- Ellenőriz gazdálkodási, működési, törvényességi, szakmai munka eredményességet, gyermekvédelmi tevékenységet, gyermekbalesetek megelőzése érdekében tett intézkedéseket.
- Óvodában folyó szakmai munka értékelése.
- Az SZMSZ, Házi rend, Pedagógiai program jóváhagyása, abban az esetben, ha költségvetési kihatása van.

Az együttműködés formái:

- Szóbeli tájékoztatás.
- Éves beszámoló írásban.

- Egyeztető tárgyalások és megbeszélések.
- Értekezletek.
- Óvoda képviselete képviselő testületi értekezleten és egyéb bizottsági üléseken.
- Fenntartói rendeletek és határozatok átvétele, azok végrehajtása céljából.
- Információ szolgáltatás (pénzügyi, gazdálkodási, szakmai tevékenységhez kapcsolódóan).

Társintézmények való együttműködés:

A bölcsőde:

Az óvodába lépés előtti intézményes nevelés színtere hasznos információt adhat a gyermekek óvodáskor előtti fejlődéséről, segítik a zökkenőmentes befogadást, váltást. Az óvoda vezetése az óvodai előjegyzés előtt szülői értekezleten tájékoztatja a leendő szülőket az óvodai életéről, szokásokról, hagyományokról, a PP-ről.

A leendő kiscsoportos óvodapedagógusok látogatást tesznek a bölcsődében, ahol megismerkednek az új óvodásokkal.

Szeptemberben meghívjuk a gyerekek bölcsődei gondozónőit.

Az iskolák:

A kapcsolattartásban óvodánk nyitott és kezdeményező: (leendő elsősök látogatása az iskolában, nyitott gyermeknapok, óvodapedagógus látogatása az első osztályosoknál, tanítók bemutatkozása, iskolások előadásai.

- „Zöld óvoda” bázisintézmény
- Szakmai támogatás, kitekintő látogatás, nyílt napok, ötlet-csere
- XVI. Kerületi Napsugár Óvoda (Zöld Óvoda)
- Környei Vackor Óvoda és Bölcsőde

Közművelődési intézményekkel való kapcsolat:

- Könyvtár
- Múzeumok (Közlekedési, Mezőgazdasági stb.)

- Sarkad udvar - Kézművelők és hagyományőrök Egyesülete
- Fővárosi Állat- és Növénykert
- Fővárosi Bábszínház
- Erzsébet ligeti Színház

Nevelőmunkát segítő szakemberekkel való együttműködés:

- Orvos, védőnő
- Pedagógusok munkáját segítő szakszolgálatok
- Napraforgó Család - és Gyermejkölési Központ, Óvodai szociális segítő
- Nevelést segítő szakemberek (pszichológus, utazó gyógypedagógus)
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 16. Kerületi Tagintézménye

Az együttműködés folyamatos és rendszeres. A problémás eseteket év elején, a közös felmérés után megbeszéljük. Az év közben felmerült problémákat aktuálisan is megvitatjuk. A fejlesztésben, a fejlesztési terv megírásában összedolgozunk. Fogadóórákra, szülői értekezletekre, alkalmazotti értekezletekre meghívjuk a szakembereket, szakmai előadást, tréninget tartanak. Szakmai anyagot kapunk, és ajánlanak.

Civil szervezetekkel való kapcsolat:

- Történelmi Egyházak
- Óvodánkban lehetővé tesszük, hogy azok a gyermekek, — akiknek szülei igénylik — hitoktatásban vegyenek részt.
- Humusz Szövetség
- Környezetvédelmi szervezet, melynek célja a fenntarthatóság, a hulladékgazdálkodás szemléletének terjesztése hírlevéllel, pályázatokkal, oktatási lehetőségekkel, tanösvénnyel, kiállítások szervezésével.
- Környezetünkért Óvodai Egyesület
- Segítik „zöld óvoda” programunkat előadásokkal, közgyűléssel, szakmai kirándulásokkal, tanácsadással
- Rákosmenti Mezei Őrszolgálat
- Magyar Madártani Egyesület

15. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE ÉS FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE

TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő gyermekeket. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az óvodai nevelő munkában a gyermek beilleszkedési problémái, zavarai a gyermek eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulások terjedhetnek ki. A viselkedési zavart kiváltó okok lehetnek: pszichológiai, szociális, biológiai okok.

Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Az óvoda feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel.

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő pedagógiai ellátásra jogosult. A fejlesztő pedagógiai ellátás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés keretében valósítható meg.

Fel kell figyelniünk:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
- a túlzott félelemre és szorongásra,
- a tanulási folyamatnál az rendszeres alulteljesítésre,
- társas kapcsolati problémákra,
- a beszédzavarra.

Az óvodapedagógus feladata:

- Személyes szeretetteljes bánásmód kialakítása.
- Teljesíthető, reális követelmények támasztása.
- Szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás.
- Csoport, a közösség kohéziójának kiemelése.
- Gyermekvédelmi felelőssel való együttműködés.
- Pszichológus, ill. más szakember segítségének igénybevétele.

1. TANULÁSI PROBLÉMÁKKAL KÜZDŐ GYEREKEK

Tanulási nehézségekkel küzdők: lassú, motiválatlan, családi, szociális, nyelvi hátrányokkal küzdő gyerekekben

Tanulási zavarral küzdők: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség, figyelemzavar, súlyosabb beszédhiba

2. MAGATARTÁS PROBLÉMÁKKAL KÜZDŐ GYEREKEK

Regresszív (visszahúzódó) és depresszív (félénk, csendes, visszahúzódó)

Kiemelt feladatunk:

- biztosítjuk a csoportos és párban folyó tevékenységeket,
- differenciált egyéni munkát biztosítunk,
- folyamatosan motiválunk,
- sokat dicsérünk.

Ellenséges (agresszív) és inkonzekvens viselkedésű (engedetlen, kötekedő, támadó, hiperaktív stb.)

Kiemelt feladatunk:

- sok egyéni megbízatást, feladatot biztosítunk a számára,
- a vállalt feladatok elvégzését következetesen számonkérjük,
- kiemeljük a pozitívumokat, sokat dicsérünk,
- segítjük a beilleszkedést, a társak általi elfogadást.

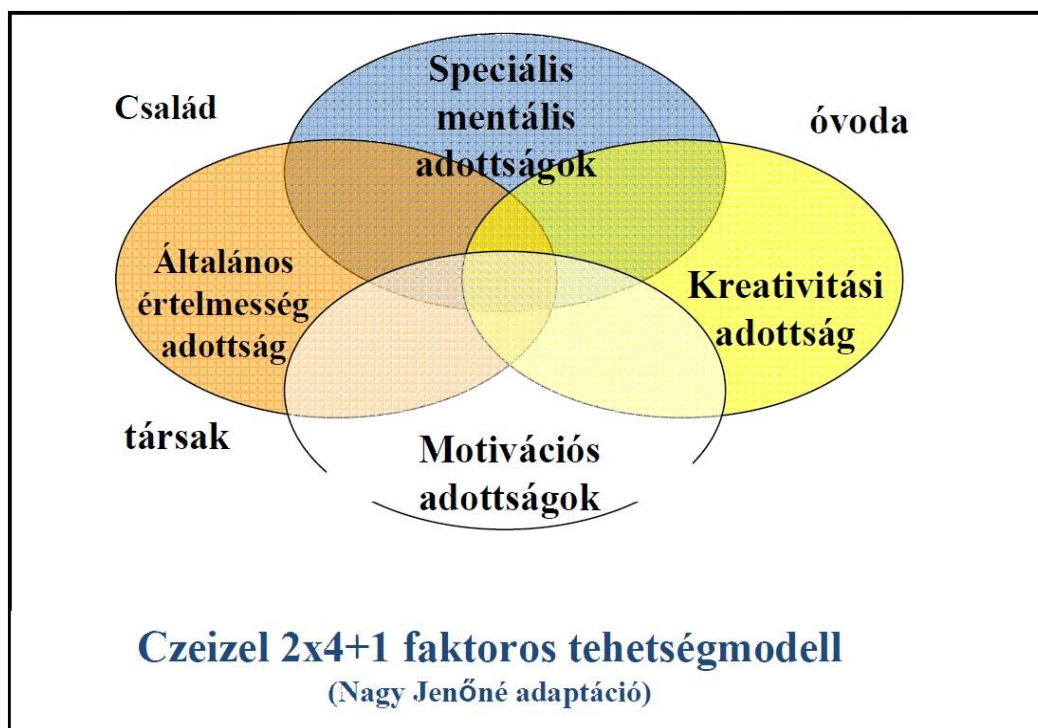
3. KIVÉTELES KÉPESSÉGŰ GYEREKEK

Intellektuális tehetségek (különböző tudományterületeken teljesít nagyon jól)

- művészi tehetségek (kézügyességet igénylő területek, zene stb.),
- pszicho motoros tehetségek (sport, tánc),
- szociális tehetségek (vezető, szervező, irányító.)

Az óvodai életünk során találkozunk tehetséges kisgyerekekkel, bár felismerésük sokszor gond, mivel ezek az óvodások változatos személyiségjeggyel, viselkedéssel, illetve megtevesztő teljesítménnyel rendelkezhetnek.

Általában az érzékenyséjük az, ami közös. A tehetséges gyerekek önmagukról sem tudják, miért különböznek társaiktól. Nagyon fontos tehát az elfogadás, elfogadtatás, a szülőkkel való együttműködés, a tehetség kiszűrése, és a tehetséggondozás.

A kisgyermekkori tehetséggondozás célja a gyermekek adottságainak minél teljesebb kibontakoztatása, a tanulás utáni érdeklődésük felkeltése, valamint a szülők megnyerése a tehetségígéretnek támogatásához. Pedagógusaink nevelő munkájuk során arra törekednek, hogy teljes mértékben kibontakoztassák a gyermekekben rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat.

Kiemelt feladatunk:

- Tehetségnevelés, tehetségfejlesztés és a tehetségígéretes gyerekek felismerése.
- A tehetséges gyerek jellemzőit felismerjük (megszállottság, fokozott kritikai érzék, állandó önelégedetlenség).
- Hullámzó teljesítményére felfigyelünk (munkavégzésük, fejlődésük nem egyenletes, és gyakran nem vesznek részt a „munkában”).
- Szülőkkel együttműködve segítünk megtalálni azt a területet, tevékenységet (tehetséggondozó intézmények), iskolát, ahol tehetségét kibontakoztathatja, kamatoztathatja.
- Differenciáltan foglalkozunk vele, erősítjük azt a területet, amiben nagyon jó, fejlesztjük, amiben lemaradása van.
- A közösségi nevelés mellett nagy figyelmet kell fordítani az egyéni bánásmódra.
- Megfelelő lehetőségek, eszközök, hely, idő biztosítása, megpróbáljuk felszínre hozni a gyermekben rejlő egyéni adottságait, képességeit, tehetségét, kreativitását.
- Szakember segítségét, véleményét kérjük a kiemelkedő tehetségű gyermekek esetében.

4. KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYEREKEK

- *Sajátos nevelési igényű gyermek*
- *Nemzeti kisebbséghez tartozók*
- *Bevándorlók*

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE

Az óvodánk a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján ellátja a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Tv. 4 § 25 pontja szerint: a különleges bánásmódot igénylő érzékszervi (látás, hallás), beszéd fogyatékos, mozgásszervi, értelmi fogyatékos, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás zavarral) küzdő, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését.

Amennyiben az óvodában sajátos nevelési igényű gyermek kerül, úgy részére az Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján, illetve a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve alapján fogunk eljárni.

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Gyógypedagógiai, orvosi, pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

A sajátos nevelési igény kifejezi: - a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékosság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását

A képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

CÉLUNK: A gyermekek függetlenül attól, hogy sérülés vagy egyéb ok következtében fejlődésben akadályozottak, megkülönböztetés nélkül vehessenek részt intézményi nevelésben.

FELADATUNK:

- Biztosítjuk a különleges bánásmódot igénylő gyermek beilleszkedését és együtt haladását a többi gyermekkel, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását.
- Beépítjük a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által adott javaslatokat az egyéni fejlesztési tervekbe.
- Felkészítjük a pedagógusokat, a szülőket és a többi gyermeket a sajátos nevelési igényű gyermek érkezésére.
- Érvényesítjük a fejlesztő szemlélet, diszfunkció-specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködünk a szakemberekkel.
- Elfogadó, eredményeket értékelő környezetet teremtünk.
- Elvárásainkat a gyermek fogyatékosságának jellege, súlyosságának mértéke alapján alakítjuk.
- Figyelembe vesszük terhelhetőségét.
- Fejlesztési feladatainkat, céljainkat: minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai – orvosi - pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira építjük: - hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása, helyreállítása a meglévő ép funkciók bevonásával.
- Törekszünk a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.

- Elfogadtatjuk a speciális eszközöket és segítünk a használatában.
- Fejlesztjük az egyéni sikereket segítő tulajdonságokat, funkciókat.
- Az egyes területen kimagasló képességű gyermekeket támogatjuk.
- Egyéni szükségletekhez igazodó környezetet, bútorokat, napirendet biztosítunk.
- Speciális segédeszközök következetes használatára és megóvására nevelünk.
- Bővítjük a kompenzációs lehetőségek körét a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének fejlesztésével.
- Próbáljuk támogatni a sajátos nevelési igényű gyermekeket abban, amiben kiemelkedően jól tudnak teljesíteni.
- Együttműködünk a sérült gyermek családjával.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A mozgásrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és / vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és szocializáció.

A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás ideje, formája, mértéke, területe.

Kiemelt feladatunk:

- Mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése.
- Segédeszközök használatának kipróbálása, megtanítása, ezekkel a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismerése.
- A megtanult mozgás alkalmazására nevelés
- Biztosítjuk a megfelelő mozgás- és életteret, amennyiben igény merül fel (akadálymentesítés, lejtők, kapaszkodók, sajátos technikai eszközök kialakítása).
- Minél inkább önállóságra nevelünk.
- Mozdásfejlesztést, egyéni rehabilitációs, rehabilitációs feladatainkat a csoport napirendjéhez igazodva valósítjuk megtartási és mozgási funkciók segítése, hely és helyzetváltoztatás javítása, nagy és finommozgás fejlesztése, mozgásfejlesztő segédeszközök szükség szerinti alkalmazásának kialakítása).
- Fejlesztjük önellátásában, önkiszolgálásában.
- Fejlesztjük játék tevékenységében: ha kell, átrendezzük a játékteret, megpróbáljuk őt a többi gyerek játékába aktívan bekapcsolni.

- Fejlesztjük kommunikációját, ha mozgáskorlátozottságához társul kommunikációs probléma: bevonjuk minden nyelvi és kommunikációfejlesztést segítő játékba, akár egyénileg, akár csoportosan.
- Fejlesztjük zenei képességeit: ének- zene előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődését (elősegíti a test ellazulását, társas cselekvést, fejleszti a ritmus és tempóérzékelést.)
- Fejlesztjük kez ügyességét: kézfunkciót és manipulatív tevékenységek segítését célzó testhelyzeteket biztosítjuk, kóros izommozgásokat próbáljuk leépíteni, eszközöket rögzítjük, finommotorikát és grafomotoriumot célirányosan fejlesztjük.
- Biztosítjuk a tapasztalatszerzést, a cselekvéses megismerés lehetőségét.
- Fejlesztjük a kognitív funkciókat, észlelési területeket, figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb..

A látássérült gyermek

A nevelés-oktatás szempontjából lehetnek vakok, alig látók és gyengén látók.

Óvodai nevelés keretében a gyengén látók ellátását tudjuk biztosítani az épület adottságaiból fakadóan és a személyi, tárgyi feltételeink tekintetében.

A gyengén látó gyerekek főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de ép látású társaiktól eltérően sokkal közelebbről, kisebb térben használják látásukat.

Kiemelt feladatunk:

- Testtartási hibák megelőzése, megtanítjuk a helyes testtartást és megteremtjük ehhez a feltételeket (dönthető asztallap, egyéni megvilágítás biztosítása).
- Környezet vizuális megismertetése: - látásneveléssel, azaz a látás használatának megtanítása távoli és közeli környezetben.
- *Mozgásfejlesztéssel*, azaz a mozgáskoordináció és a mozgásbiztonság fejlesztésével, térbeli tájékozódás fejlesztésével, a finommotorika fejlesztésével kez ügyesség, írás előkészítés.
- Hallási figyelem fejlesztése, mert segíti a tájékozódást és a tanulást.
- Tapintásos észlelés fejlesztése, mert kiegészíti a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

A hallássérült gyermek

A súlyosan, kevésbé súlyosan hallássérült gyermekek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon oly mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek.

A halláskárosodás miatt gyakran sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia, ezért korlátozottá válik a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, módosulnak a megismerő folyamatai, esetenként megváltozik a személyisége.

Kiemelt feladatunk:

Nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése (a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve.)

Súlyos fokban halláskárosodott siket- gyerekeknél:

- fejlesztjük a hallás és beszédértését,
- használjuk a hangos beszédet,
- fejlesztjük a grafomotoros képességeit,
- diszfáziaprevencióra ügyelünk,
- törekszünk arra, hogy megértsük a közlendőjüket,
- fejlesztjük kognitív funkcióit és érzelmi életét,
- önkiszolgálásra buzdítjuk,
- fejlesztjük a beszédértését, szókincsét, szájról olvasási készségét,
- törekszünk a beszédérthetőség kialakítására, főleg a magánhangzók esetében.

Nagyot halló gyermekeknél: az emberi környezet, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek.

- nyelvi kommunikáció megindítása és/vagy fejlesztése,
- a kommunikációs igény erősítése,
- beszédértés és szókincs fejlesztése,
- folyamatosan javítjuk a beszédérthetőséget,
- együttműködünk a családdal a kommunikációfejlesztés érdekében,

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés

Az integrált óvodai nevelésben szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

Külön óvodai csoport létesítése csak abban az esetben indokolt ezeknek a gyermekeknek, ha az 5. életévüket betöltötték és szakmailag teljesen indokolt, hogy az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget csak speciális nevelés keretében, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett éri el.

Kiemelt feladatunk:

- Segítjük a beilleszkedést a csoportba, a társak elfogadását.
- Elősegítjük a spontán tanulást.
- Törekszünk a társakkal való együttműködésre.
- Fejlesztjük a kommunikációs képességet a sokféle tapasztalat, ismeret, viselkedésminták megismerésével, amit a kortársakkal a csoportban megél.

A középsúlyosan értelmi fogyatékos gyermek

Óvodába lépéskor bizonytalan nagymozgás, ügyetlen manipuláció, sztereotip mozgások jellemzik a gyerekeket.

Nem szobatiszták, beszédértésük gyenge.

Kommunikációjuk súlyosan korlátozott, sérült a figyelem, a motiváció, emlékezet és a kitartás.

Kiemelt feladatunk:

- Fejlesztjük, kialakítjuk az alapmozgásokat és a manipulációt.
- Fejlesztjük a verbális és a nonverbális kommunikációt, kooperációs készséget.
- Fejlesztjük a beszédértést, bővítjük a szókincset.
- Törekszünk a beszédindításra.
- Törekszünk a szobatisztaság és az alapvető önkiszolgáló tevékenységek elérésére.
- Törekszünk az adekvát játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére.

A beszéd fogyatékos gyermek:

A receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő.

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. Beszéd fogyatékoság megnyilvánulási formái: beszédértés és észlelés nehézsége, kifejezőkészség nehézsége (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), beszéd szerveződés nehézsége (mondatalkotási nehézség, összefüggő beszéd kialakulatlansága), beszéd szervi működés gyengesége, beszédhangok tiszta ejtésének hiánya, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavara, verbális tanulás lassú fejlődése, fonológiai tudatosság zavara stb..

Súlyos esetben ehhez részképesség zavarok is társulhatnak, mint pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, magatartási problémák, melyek nehezítik a csoportba való beilleszkedést.

Kiemelt feladatunk:

- Kialakítjuk az aktív nyelvhasználatot és kommunikációt.
- Fejlesztjük az értelmi, a mozgásos és az észlelési funkciókat.
- Javítjuk a vizuomotoros koordinációs készségeket.
- Fejlesztjük az érzelmi életét.
- Folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket a gyermek fejlődéséről.
- Egyéni fejlesztési terv alapján a szülőkkel együttműködve fejlesztünk.
- Biztosítjuk a logopédiai fejlesztést.

AUTIZMUS SPEKTRUMZAVARRAL RENDELKEZŐ GYERMEK

Az autizmust a szociális kommunikációt, a kölcsönösséget igénylő szociális interakciókat, a rugalmas gondolkodást, viselkedésszervezést érintő kognitív készségek fejlődési devianciája, illetve késése jellemzi.

Célunk:

Az autizmussal élő gyermek életkorának, képességeinek, sajátosságainak megfelelő ellátása, nevelése, fejlesztése a beilleszkedés, az alkalmazkodás valamint a kommunikáció és önállóság kialakítása érdekében.

Célunk megvalósításának alapja a szociális, kommunikációs, rugalmas viselkedésszervezést segítő készségek, egyéb kognitív képességek hiányának specifikus módszerekkel történő fejlesztése, a másodlagosan jelentkező problémák (pl. viselkedésproblémák) kezelése, csökkentése, illetve megjelenésének megelőzése.

Feladatunk:

Előzetes állapotfelmérés után, az eredmények alapján fejlesztési tervet készítünk.

Elősegítjük az autizmus spektrumzavarral rendelkező gyermek beilleszkedését és együttnevelését a többi gyermekkel.

Beépítjük a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által adott javaslatokat az egyéni fejlesztési tervbe.

Felkészítjük, segítjük a pedagógusokat, a pedagógiai munkát segítőket, a szülőket az autizmus spektrumzavarral rendelkező gyermek érkezésére, befogadására, nevelésére.

A szociális, kommunikációs képességek célzott fejlesztésére törekszünk.

Az autizmusból, illetve a mellette meglévő fogyatékokból eredő elmaradások fejlesztése.

Az inadekvát viselkedés kialakulásának megelőzése, csökkentése, korrekciója.

Az autizmus specifikus környezet, szokásrendszer kialakítása, az eszközök, módszerek használatának elsajátíttatása, alkalmazása.

SIKERKRITÉRIUM:

- Az együttnevelés folyamatában érvényesül a habilitációs és rehabilitációs szemlélet.
- Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk.
- A foglalkozásokba beépítjük a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat.
- Alkalmazkodunk az eltérő képességekhez, viselkedéshez.
- Együttműködünk a szakemberekkel, követjük az utasításait.
- Munkánkban a nevelőmunkát segítő alkalmazottak is elfogadó, szeretetteljes, a gyermek fejlődését elősegítő módon vesznek részt.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek harmonikus személyiségfejlődésének eredményeit, sikeres próbálkozásait értékeljük.
- Szegregáció kiküszöbölése, esélyegyenlőség biztosítása minden esetben megvalósul.
- A gyerekközösségben az óvodapedagógus nevelő munkája eredményeként kialakul az elfogadó viselkedés, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátia.

16. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

16.1. HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYEREKEK INTEGRÁLT ÓVODAI NEVELÉSE

Hátrányos helyzetű /HH/ gyerekek azok, akiknek alapvető szükséglet kielégítési lehetőségei korlátozottak. Családja, szűkebb társadalmi környezete az átlaghoz képest negatív eltérést mutat, elsősorban szociális, kulturális téren.

Amennyiben a hátrányok halmozódnak és a család nem tud kiemelkedni helyzetéből, a gyermek **halmozottan hátrányos helyzetűvé /HHH/** válik, ami gyakran veszélyeztetettséghez vezet. A kialakuláshoz vezető tényezők lehetnek az alacsony jövedelmi, fogyasztási szint, rossz lakáskörülmények, a szülők alacsony iskolázottsági szintje (8. általános iskolai vagy az alatti tanulmányi szint)

A hátrányos helyzet okai:

- A család anyagi és egészségügyi állapota, erkölcsi helyzete és életvitele, értékrendje.
- A család lakhelye és környezete.
- A gyermek és/vagy a szülő egészségi állapota.
- A családtagok száma.
- Környezeti okok: sokgyermekes család, szűkös lakásviszonyok, szülők iskolázatlansága, nevelési hiányosságok (kettős nevelés, brutalitás, érzelmi sivárság, felelőtlen életvitel, felügyelet, gondozás hiánya).
- A gyermek személyiségében rejlő okok: értelmileg, érzelmileg visszamaradt.

CÉLUNK: A szociális hátrányok enyhítésére:

- Az anyagi támogatás lehetőségeiről információ adása.
- Az önművelés igényének kialakítása.
- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása.
- A praktikus ismeretek elsajátíttatása.
- A mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása.
- Családi életre és egészséges életmódra nevelés.

- A testnevelés és sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás és feladatmegoldó képességet, az egészséget értéknek tekintő gondolkodásmódot, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényét.

FELADATUNK:

A szociális hátrányok enyhítése érdekében:

Részt veszünk az egészségnevelésben:

- Differenciált fejlesztést biztosítunk.
- Megismertetjük és megszerettetjük a mozgást, a sportot.
- Interkulturális ismereteket nyújtunk (pl. Életvezetés).
- Felzárkóztató foglalkozásokat biztosítunk a lemaradóknak, különös figyelemmel az iskolába lépés előtt.
- Családi életre nevelünk, tanácsadást biztosítunk, külső segítséget ajánlunk.
- Biztosítjuk a mozgáslehetőséget.
- Biztosítjuk a kulturális programokon való részvételt.
- Felajánljuk a szülőknek a segítségünket (külső segítség, óvodai rendezvények látogatása, fogadóórákon tanácsadás, szociális juttatásokról felvilágosítást ad a gyermekvédelmi felelős).

16.2. EGÉSZSÉGNEVELÉS ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉS

Az egészségnevelés és a környezeti nevelés szoros kölcsönhatásban van egymással ezért csak komplexitásban valósulhat meg.

Az egészségnevelés és a környezeti nevelés az egész óvodai élet immanens (minden nevelési mozzanatban jelenlévő) feladata.

CÉLUNK:

Olyan gyermekek nevelése, akik:

- Az egészséget megőrzendő értéknek tekintik.
- Megtanulnak önmagukkal és a természeti társadalmi környezetükkel harmóniában élni.

FELADATUNK:

- Együttműködünk az egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberekkel, szülőkkel.
- Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az egészséges táplálkozás megismertetésének, egészséges életmód, testedzés szerepének.
- Tiszteletben tartjuk a család elsődleges szerepét, szokásait, értékrendjét.
- Az óvoda, mint másodlagos és kiegészítő szocializációs szintér, keretet és módot ad az egészséges életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és gyakorlására.
- A környezet megismerése érdekében lehetőséget adunk a felfedezésre, vizsgálódásra, kísérletezésre, megfigyelésre.
- A készségek és ismeretek elsajátítása által viselkedést befolyásoló értékrendet alakítunk ki a gyerekekben.
- A szenzitív játékok által ok-okozati összefüggések felismertetésére törekszünk.
- Egészségfejlesztésre és megelőzésre.
- Törekszünk a szomatikus nevelés megvalósulására (minden olyan gondozási, ápolási, esztétikai tevékenység, amely a testre, a biológiai szervezetre irányul).
- Fejlesztjük a személyi és a környezeti higiéniát (a környezeti higiénié magában foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, szépítését, virágosítását, szellőztetést, ivóvíz higiéniáját, a helyes fűtés és világítás biztosítását, az udvar tisztán tartását, gondozását, a mellékhelyiségek tisztaságának megóvását, természetmegóvást, hulladékkezelést, energiával való takarékoskosságot).
- Biztosítjuk a sok és sokféle mozgáslehetőséget, törekszünk a minél több szabad levegőn történő mozgásra.
- Mindennapos testnevelés foglalkozásokat szervezünk.
- Törekszünk a pszicho higiénés nevelési feladatok megvalósítására (lelki egészségvédelem): rugalmas napirend gyakorlása, rossz viselkedésminták kezelése, stressz hatások kompenzációja, „segélykiáltások” észrevétele, megértése, segítségnyújtás. Segítjük a társas- társadalmi beilleszkedést, a normagyakorlást.

16.3. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI, A GYEREKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A kedvezőtlen szociális, gazdasági, családi és intézményi hatások, az egyre több családban érzékelhető életvezetési problémák miatt növekszik a feszültség szintje és csökken a stressz tűrő képesség.

Ezeknek a hatása az óvodában is érzékelhető: a gyerekek teljesítménye romlik, sok a viselkedés- és magatartásproblémával küzdő gyermek.

Az óvodai gyermekvédelem az egyik legfontosabb jelzőrendszer, hiszen a gyermekek minden problémája itt érzékelhető először.

Veszélyeztetett az a gyermek, aki valamilyen magatartás, mulasztás vagy körülmény miatt olyan állapotba kerül. Amely a testi, lelki, vagy erkölcsi fejlődését gátolja, akadályozza.

Veszélyeztetettség szempontjai:

- Súlyos anyagi nehézségekhez kapcsolódó elhanyagoló nevelés.
- Elhanyagoló neveléshez kapcsolódó testi- lelki bántalmazás.
- Súlyos érzékszervi károsodás, illetve tartós betegség.

A gyermekvédelmi munka koordinálása a gyermekvédelmi felelős feladata, aki a nevelőtestület tagja.

Képviseli a gyermek - és ifjúságvédelmi szempontokat. Szervezi, irányítja és személyes részvételével elősegíti ezen szempontok érvényesülését.

CÉLUNK: A korai prevenció és a hátrányok enyhítése, az esélyegyenlőség biztosítása, így szeretnénk megakadályozni, hogy a veszélyeztetett státusz kialakuljon.

FELADATAINK:

1. Igazgató:

- A gyermek mindenekfelett álló érdekeinek érvényesítése és az érvényesülés megvalósulásának ellenőrzése.
- Nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek a megteremtése és a baleset megelőzés.
- Rendszeres egészségügyi vizsgálatok biztosítása.
- Egészséges életmód biztosítása.
- Odafigyel arra, hogy az óvodai életet minden 3. évét betöltött gyermek megkezdje, a HHH gyermekek óvodáztatása a közoktatási törvény szerint időben megtörténjen.
- Javaslatot tesz a rászoruló családok szociális segélyezett körébe történő bevonására.

- Gyermek adatainak védelmét biztosítja.
- Titoktartási kötelezettségének eleget tesz.
- Kapcsolatot tart minden olyan intézménnyel, ahol a gyerekek képviselőjében szükséges.
- Gyermek indokolatlan hiányzása esetén megteszi a szükséges lépéseket.
- A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot a gyermekvédelmi felelőssel együtt.
- Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit és ezt megosztja kollégáival.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, az intézkedéseket, az eredményeket.

2. Óvodapedagógus:

- Különös gondot fordítunk a szülőkkel való kapcsolattartásra, a gyermekekre vonatkozó reális tájékoztatásra, szem előtt tartva a gyermekek személyiségjogait.
- Elvégezzük az év elején a felméréseket és az évközi változásokat, figyelemmel kísérjük.
- A családlátogatások, fogadóórák, nyílt napok kapcsán szoros együttműködést alakítunk ki a szülőkkel.
- Fontos feladatunknak tekintjük az óvodában lévő különböző nemzetiségű gyermekek integrálását – nemzeti érzésük megtartása mellett.
- Segítjük a gyermekeket a sikeres óvodai beilleszkedésben.
- Ha a gyermek veszélyeztetettségét érzékeljük, próbálunk tanácsot adni annak elhárítása érdekében, de ha szükséges jelentjük a gyermekvédelmi felelősnek.
- Részt veszünk a HH feltárásában és enyhítésében és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- Biztosítjuk a gyermeki jogok érvényesülését.
- Részt veszünk a felzárkóztatásban, a tehetséggondozásban.
- Óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében részt veszünk (pl. cipős doboz akció).
- Óvodai szűrővizsgálatok lebonyolításában részt veszünk, ha kell, szükség szerint soron kívül kérjük azt.
- Elősegítjük az integrált nevelést.

- A rendszeres óvodai látogatást a mulasztási naplóban regisztráljuk, a magas számú hiányzást, igazolatlan hiányzást az igazgató és a gyermekvédelmi felelős irányába jelezzük.
- Segítjük a családban történő felnevelést.
- Folyamatosan kapcsolatot tartunk a gyermekvédelmi felelőssel.
- Titoktartási kötelezettségünknek eleget teszünk.
- Egyéni, differenciált bánásmóddal a testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődést elősegíti, folyamatosan ellenőrzi.
- Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek óvodába kerülését, járását.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájárulást javaslatával elősegíti.

Az alábbi esetekben fokozottan figyelemmel kíséri a gyermeke testi, lelki állapotát:

Ha:

- Fejlődési.
- Beilleszkedési, magatartás béli zavart észlel.
- Sajátos törődést igényel (diszlexia, fogyatékos).
- Egészségügyi problémákat tapasztal.
- Nemzetiséghez tartozik.
- Hátrányos, veszélyeztetett helyzetű.
- Szülők egymás közötti kapcsolata rossz.
- Szülő – gyermek kapcsolata nem megfelelő.
- Különleges gondozásban részesül (Napraforgó Család-és Gyermekjóléti Központ tevékenysége).

3. A gyermekvédelmi felelős

- Felhívja az óvodapedagógus figyelmét a gyermekvédelmi munka fontosságára, különös figyelmet fordítva a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett és sajátos nevelési igényű gyermekekre.
- Dokumentálja a nyilvántartásba vételt, a gyermekekkel, illetve a családokkal történt intézkedéseket.
- év elején gyermekvédelmi munkatervet készít, év végén értékeli azt írásban.
- Szükség esetén részt vesz a gyermekjóléti szolgálat eszmegbeszélésein.
- Munkájáról az igazgatót és az érintett óvodapedagógusokat folyamatosan tájékoztatja.

- Az óvodapedagógus által az év elején végzett szűrőmunka eredményeit, és az év közben történő változásokat figyelemmel kíséri.
- Az óvodapedagógus megbeszéléseken a munkatársakat folyamatosan tájékoztatja.
- Részt vesz a Napraforgó Család-és Gyermekjóléti Központ által a nevelő munkát segítő szakszolgálatok és a szervezésében történő megbeszéléseken.
- Napi kapcsolatban áll az óvodában dolgozó fejlesztő pedagógussal és a logopédussal. A felmerülő problémákról tájékoztatja a vezető óvodapedagógus. Segíti az óvodapedagógus munkáját a nevelési, környezeti, anyagi és egészségügyi problémák feltárásában.
- Az esetenkénti segélykérelmekről információkat nyújt.
- Figyelmet fordít a gyermekek jogainak védelme érdekében, külön az esetlegesen tapasztalható szülői bántalmazásra, a gyermek hiányos étkezési és egyéb ellátására. A tapasztalatokról az igazgatót rendszeresen tájékoztatja.
- Amennyiben a veszélyeztetettségre utaló jeleket tapasztal az óvodapedagógusok jelzései alapján, ami pedagógiai eszközökkel nem enyhíthető, vagy a szülő együttműködésre nem hajlandó, írásbeli jelzéssel él, a Gyermekjóléti szolgálat felé.
- A gyermekvédelmi felelős tájékozódik és naprakész az érvényben lévő jogszabályokkal.

SIKERKRITÉRIUM:

- A szülő bátran fordul problémájával az óvodapedagógusokhoz. Az arra rászoruló gyermekek mindig megkapják a megfelelő támogatást, segítséget.
- Jó kapcsolat alakul ki, a gyermekek fejlesztésében, segítésében részt vevő társintézményekkel (Nevelő munkát segítő szakszolgálatok, Napraforgó Család-és Gyermekjóléti Központ, Gyermekvédelmi Iroda).
- Érvényesítjük a kiemelt figyelmet igénylő és a migráns gyermekek jogait.

A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása nevelési alapelveinkben, értékeinkben rejlik.

Eszerint minden gyereknek alapvető joga van az emberi méltósághoz.

CÉLUNK:

- Minden gyermek hozzájusson mind ahhoz, amely a gyermeki személyiség szabadon történő kibontakoztatásához szükséges.
- Minden óvodásunk részesüljön egyenlő bánásmódban.
- Esélykülönbségek csökkentése az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében.

FELADATUNK:

- Zökkenőmentes óvodai beszoktatást biztosítjuk.
- Harmonikus szülő- gyermek- pedagógus viszony kialakítására törekszünk.
- Felmérjük a családból hozott egészségügyi és egyéb szokásokat, értékrendet.
- Biztosítjuk a segítő szolgálatok igénybevételét minden gyermeknek.
- Biztosítjuk az óvodai fejlesztést minden gyermeknek.
- Szülőket, partnereket bevonjuk az óvodai nevelőmunkába.
- Egyenlően értékeljük a gyermekek teljesítményét.
- Sajátos nevelési igényű gyermekeket a képességeikhez mérten értékeljük.
- Biztosítjuk szülői igény esetén a vallási nevelés lehetőségét (hittan).
- A nemzeti kisebbséghez tartozókat, bevándorlókat elfogadtatjuk, segítjük. beilleszkedésüket a csoportba, segítséget adunk a társadalomba való beilleszkedéshez.

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS

**A Helyi Óvodai Nevelési Program érvényességi ideje:
2025. szeptember 1-től visszavonásig.**

A program felülvizsgálatára 4 évenként kerül sor.

A módosítás az alábbi indokok alapján lehetséges:

- **Hálózatbővítés, leépítés.**
- **Szervezeti átalakítás.**
- **Ha a nevelőtestület – alapos indokok okán – más program bevezetéséről dönt.**
- **Ha egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasol.**

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- **Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőtestületének.**
- **Részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.**

Budapest, 2025. június23.

.....

Igazgató

SZÓMAGYARÁZAT

Attitűd – hozzáállás, viszonyulás valamihez vagy valakihez, magatartás, viselkedés, modor, szellemi beállítottság, irányultság, szerep

Befogadás – olyan módszer, ami a bánásmódot úgy igazítja, hogy minden gyermek sajátos igényének megfeleljen. Kellemes érzések keltése a beszoktatás időszakában, mely nem szűkül le a szokásalakításra

Fenntartható fejlődés – „olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit anélkül, hogy veszélyezteti a jövő nemzedékét és lehetőséget ad arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket” (1983 ENSZ határozat)

Kompetencia – készségek és képességek együttesét jelenti, melyek segítségével valaki problémamegoldásra képes egy adott területen. Jelenti továbbá az illetőnek azt a hajlandóságát is, hogy a problémamegoldásra való képességét alkalmazza és kivitelezze.

A fogalom magában foglalja az illető tudását, tapasztalatait épp úgy, mint személyes adottságait.

A kompetencia döntést, kivitelezést, megvalósulást szolgáló képességrendszer

A kompetencia összetevői: - ismertek, tudás, készségek, jártasságok, személyes értékek attitűd, személyiség, motiváltság

Multikulturális nevelés– kölcsönös együttélés és megértés egyazon társadalomban élő különböző kultúrák között.

Inkluzív pedagógia – az integráció társfogalma, befogadást, elfogadást jelent.

Interkulturális nevelés – olyan nevelési forma, amely nyitottságot teremt a kulturális különbségekkel szemben, a kulturális előítéletek, valamint az etnocentrizmus meghaladását segíti elő.

Szuprasegmentális hangtan - hangerő, hangsúly, hangmagasság, hanglejtés, beszédtempó, beszédritmus, beszédszünet

Recitáció- énekbeszéd, olyan éneklés, mely ritmikájában pontosan követi a szöveget, dallamában pedig egy szinten mozog.

Tonalitás- hangnemiség, valamely zenemű vagy zeneműrészlet tulajdonsága, amivel egy bizonyos hangnemhez való tartozását érzékelteti.

Osztináció- makacs, csökönyös. Állandóan, makacsul ismétlődő motivikus zenei anyag vagy figuráció.

Óvodai ének - zene tanításban: állandóan ismétlődő ritmus vagy ritmusképlet

Taktilis- tapintásra vonatkozó

Kinesztetikus- mozgással összefüggő

FELHASZNÁLT IRODALOM

A Kormány 363/2012.(XII. 17.) Korm. rendelete
az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

Kovács Barbara: A zenei fejlesztő játékokról Novum Kft,2002

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Pappné Gazdag Zsuzsanna: Egyensúlyozás, Flaccus kiadó 2009.

Farmosi István. Mozgásfejlődés, Dialóg, 2005.

Körmöczy Katalin publikációi

Porkolábné Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában

www.tofk.elte.hu/kutatokozpont/upload/publikacio/darvay/bukovicsne.pdf

www.ovoda.veresegyhaz.hu

www.ovodahegyko.hu

www.pusindex.puspok60.hu

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Intézmény OM azonosítója: 034623

Igazgató:

A Pedagógiai Programot az Igazgató készítette el a Budapest XVI. kerületi Gyerekkuckó Óvoda nevelőtestület bevonásával.

.....

A nevelőtestület nevében

.....

Dátum

Véleményt nyilvánítottak:

Szülői Szervezet nevében

Dátum

.....

„Zöld Kuckó” munkaközösség vezetője

Dátum

Jóváhagyja:

Budapest, Főváros XVI. ker. Önkormányzat Képviselő testülete nevében Kovács Péter
Polgármester:

Név, aláírás

Dátum

Készítette:

Igazgató
PH.

Dátum

A dokumentum jellege: nyilvános

Megtalálható:

- www.gyerekkuckoovi.hu honlapon
- Az intézmények telephelyein és minden csoportban
- Igazgatói irodában
- Intézmény Fenntartójánál

Készült: 5 pld.

Iktatószám: 586/2025/T

MELLÉKLETEK